

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik IV.

V Ljubljani, maja 1887.

5. zvezek.

Tretja nedelja po veliki noči.

I. Žalost pa veselje dobrih in hudobnih.

Resnično, resnično vam povem: vi bote jokali in žalovali, svet se bo pa veselil; vi bote žalovali, ali vaša žalost se bo v veselje spremenila.

Jan. 16, 20.

Ločiti se je težko; težko onemu, ki odhaja, kakor tudi njim, ki ostanejo doma. Saj je prirodno človeškemu sreč, da si želi ohraniti to, kar se mu je priljubilo in bolest nam napolnjuje dušo, ko nas zapuščajo oni, kojih ljubezen in zaupanje smo si pridobili. Kadar zapušča dober oče svojo družino, napravljaje se na dolgo pot, tedaj mu je užaljena duša ob uri ločitve, oko mu je solzno pri zadnjem pogledu svojih dragih. Nič manjša pa ni tudi žalost ostalih; vedno pogrešajo ljubega jim očeta, čutijo se osamele, zapuščene.

Takih čutil polno bilo je tudi sree Jezusovo in učencev Njegovih. Napočila je ura ločitve; Učenik se mora posloviti od ljubljenih učencev ter vrniti se k Očetu. Tako po očetovsko jih je ljubil, tako skrben je bil za njih blagor. In učenci — tudi oni so mu bili udani z dušo in telesom, odkrili so mu svoja po resnici koprneča srca. In zdaj se je treba ločiti! Ni li bilo to težko Gospodu? Še mnogo težja pa bila je ta ločitev učencem; kajti On, njih edino veselje, edina ljubezen, On, njih Gospod in Učenik jih zapušča, zapušča za zmirom. Kako žalostno, grenko pač to!!

Kako pa je tešil Gospod žalost svojih dragih? Jim je morda obetal veselje, brezskrbno življenje, slavo, bogastvo in čast? Vsega tega ne. Odkrito napovedal jim je britkosti, trpljenje in preganjanje, ki jih je čakalo, zraven pa tudi po prestanem trpljenji neizmerno

srečo in brezskrajno veselje, rekoč: *Resnično, resnično vam povem: vi bote jokali in žalovali, svet se bo pa veselil; vi bote žalovali, ali vaša žalost se bo v veselje spremenila.* — To vse se je natanko spolnilo. Med tem, ko je Jezus trpel, na križu visel in v grobu ležal, bili so otožni aposteljni in učenci, podobni razkropljeni, poraženi čedi; svet pa, nasprotniki Jezusovi veselili so se in radovali, za trdno meneč, da so ga ugonobili — Začetnika življenja. Toda zasvitala se je zarija v jutro velikonočne nedelje in Gospod je vstal, premagavši svet in pekel, osramotil je sovražnike, potrdil svoj uk, ustanovil svojo cerkev nepremagljivo do konca svetá. In v veselje spremenila se je žalost učencev.

Tako bilo je pred vnebohodom Gospodovim, tako ostalo je tudi po vnebohodu Njegovem za aposteljne in učence, za vso cerkev Kristusovo, za nas vse: za žalostjo veselje; za svet pa, za Kristusu in njegovi cerkvi sovražni svet: za veseljem žalost. Kar je svetu v veselje, to je pravemu kristijanu v žalost; a kmalo minulo bo veselje svetá ter se spremenilo v žalost, za kristijana pa bo nastopila po kratkem času žalovanja dôba neskalgjenega, večnega veselja.

Kako tolažljiva je ta resnica za vse verne, kako pomenljiva zlasti v sedanjih časih! Izvolimo si jo toraj danes v predmet svojega premišljevanja!

Odkar je včlovečeni Sin božji razlil po zemlji nebeški svoj nauk, vidimo vse človeštvo razdeljeno v dva velikanska tabora. V nepretrgani vrsti krutega bojevanja stojita si nasproti duh božji in duh svetá, otroci Božji in otroci svetá. — Kateri pa so otroci svetá? Ljudje, ki so odpali od Boga, ki mu odrekajo pokorščino, ki ga ne nehajo žaliti s pregrehami in hudobijami, to so otroci svetá. Nazori in nauki nasprotujoči večni resnici, to so nauki svetá. Dela in dejanja v vednem nasprotji z voljo božjo, to je življenje svetá. Ker se pa svet s svojimi krivimi nauki in brezbožnimi deli tako sovražno vzdiguje zoper Boga, zoper Kristusa, zoper sv. cerkev, zoper vero, v kazen zato izročil ga je Bog oblasti satanovi, zato zaklical je Kristus svetu: gorjé! In prav med ta svet, med to kraljestvo satanovo postavil je Kristus svojo cerkev, kraljestvo božje, da bi rešil, kar je izgubljenega. Ljudi, živeče v tem kraljestvu in pokorne svojemu stvarniku, zovemo otroke Božje. Resnice sv. vere so nauki njihovi. Spolnovanje božjih postav, vaja v krščanskih čednostih in udanost v voljo božjo je edino vodilo za življenje Božjih otrok. Kralj tega

kraljestva je Kristus, kakor se je sam izrazil pred Pilatom, rekoč:
Jaz sem Kralj.

Tù imate, predragi v Kristusu! na eni strani svet, na drugi kraljestvo božje; in sedaj bote lahko umeli, zakaj da žaluje kristijan, kadar se svet veseli.

I.

Kar je otroku Božjemu najljubše in najdražje, kar mu je veselje v življenji in tolažba v smrti, je vera njegova v trojedinega Boga. *To pa je večno življenje, da spoznajo Tebe edino pravega Boga in ki si ga poslal Jezusa Kristusa.* Radostno pripoznava, da le neskončna ljubezen Stvarnikova ga je poklicala v življenje, ga storila otroka, ljubljenca božjega, da sme imenovati očeta Njega, ki si je nad zvezdami postavil svoj prestol. Otrok Božji veruje, da ista ljubezen nagnila je tudi Sinú božjega, da je stopil iz nebes v borne jasli, iz jasli na križ ter dal življenje za svoje. On veruje, da se je s križa podal tje v tabrnakelj, da v presv. zakramentu vedno med nami prebiva ter nas krepeča z nebeško jedjo. On veruje, da si je sv. Duh izvolil naše telo v bivališče svoje, da s posvečujočo milostjo v sv. zakramentih kinča in lepša dušo našo. Vse to veruje Božji otrok. In prav iz te vere raste mu upanje tudi v najtežavnejših slučajih življenja, iz te vere razcvita se najčistejša ljubezen njegova; z dna svoje duše ljubi Boga. Ko pa vidi, kako malo časti in spoštovanja uživa dobrotljivi Oče od svojih stvari, kako hudobno se kljubuje njegovi sveti volji, kako trdovratno se prelomljujejo zapovedi njegove; ko vidi, kako malo hvaležnosti se skazuje Izveličarju za delo odrešenja, kako se Sin božji s pregrehami in hudobijami znova pribija na križ; ko vidi, kolika nečast se dela Jezusu pričujočemu v sv. zakramentu; ko vidi, kako malomarno se zametuje pomoč sv. Duha, kako malo jih zajema iz vrelec milosti božje; ko vidi, kako se čedalje bolj širi in širi nevera in brezbožnost, kako neusmiljeno se z nogami teptajo njemu najsvetejše svetinje; tedaj mu žaluje srce. Svet pa ne pozná te žalosti, je ne umeje; smeja, krohoče se ji. In če se tají Bog v svojem bistvu, vstvarjenju, odrešenju in posvečenju, če se zanikava večnost, zanikava pekel, zanikava sodba, tega se svet veseli.

Vera uči otroka Božjega živeti po njega namenu in cilju. Bog mu je edino hrepenenje, zedinjenje z Bogom najsrčnejša želja njegova. Časno imetje mu služi le v dosego svojega namena; rabi ga v čast božjo in bližnjemu v korist, dobro vedoč za besede apostelnove:

Iščite najpoprej kraljestva božjega in njegove pravice in vse drugo vam bo privrženo! Kdor pa si je vero iztrgal iz srea, ta je že zgrešil svoj poklic. Nebes si išče na zemlji, za večnost ne skrbi. Uklanja se zlatemu teletu, za denar in samo za denar — koliko se jih pač ne trudi od ranjega jutra do poznega mraka! In tako navezani na blestečo grudo — kako rado se zgodi, da premnogokrat pozabijo na najsvetejše dolžnosti svoje, da lahkomišljeno zamenjavajo časno z večnim, posvetno z nebeškim, telesno z duševnim, da iščejo najprej, večkrat celo edino le kraljestvo svetá, posvetnega blaga in dobička, zgubivši pri tem kraljestvo božje in pravice njegove. Nimajo več časa celo za najpotrebnejše molitve, ne za posvečevanje Gospodovih dni, ne za poslušanje božje besede, ne za daritev sv. maše; nimajo časa za prejem sv. zakramentov, za izveličanje svoje duše; nimajo časa za vzgojo otrók, ne za skrb svojih podložnih. Srečo, zdravje, čast in poštenje — vse pripravljene so žrtvovati, samo da ustrezajo svojemu maliku, lakomnosti, samopašnosti. Nimajo časa nasititi lačnega in obleči nazega, revščine celo videti ne morejo, od praga odganjajo berača, gluho jim je uho za ubožcev vpijočo potrebo. Kjer je ugasnila ljubezen do Boga, tam je tudi ni ljubezni do bližnjega; na nje mestu šopiri se črna sebičnost, učeč, da je vsakdo sam sebi cilj in namen.

Z žalostjo ozira se otrok Božji na žalostne posledice tega pogubnega nauka. S strahom opazuje, kako daleč tira človeka dobičkalželjnost, kako se mu moré vsa boljša čuvstva, kako neusmiljeno se izsesavajo že tako onemogle delavčeve moči, kako se enako obrabljenu orodju slednjič zavrže ubogi trpin. Tukaj gorostasno nakopičenje mrtvega kapitala v rokah nekaterih, tam pa neutolažljiva bēda tisočerih, borečih se za življenje; tukaj v krasni palači z vsem nepotrebim preobložene mize mogotcev, tamkaj v raztrgani koči kruha stradajoča rodbina! Vse to videti: mu žaluje sree. Svet pa ne čuti te žalosti, po sili odvrtača oči od bēde človeške, poznati je neče. In če večina le po zemlji rije, le po minljivem blagu hlepí, le za-se skrbi, le za-se dela, pozabivši pri tem popolnoma na nadnaravni svoj cilj, tega se svet veseli.

Namen otroka Božjega je, preseliti se z zemeljskega potovanja v nebeške višine, kjer je pripravljenih mnogo bivališč. Ondi pri Očetu je naša prava domovina, z Bogom se združiti na vekomaj, njega gledati z obličja v obličje, to je kristijana konečna sreča. V skrivnem razodenji sv. Janeza pa beremo o nebeškem Jeruzalemu: *Nič nečistega ne pojde v nebeško kraljestvo.* Otrok Božji spoznava toraj za

največjo svojo nalogo, za najvažnejšo skrb na zemlji: hrepeneti po čistosti dušni in telesni. *Bog nas je izvolil pred stvarjenjem svetá, da bi bili sveti in neomadeževani pred njegovim obličjem.* (Ef. 1, 4.) Zato pa tudi tolikanj skrbi za ta najdražji svoj zaklad. Nad vse na svetu mu je angeljska čistost in neomadeževana nedolžnost; varuje jo bolj ko punčico svojega očesa. In če se ozrè med svet . . . Najde li tudi tamkaj tako čuvano to lilijo rajsko? Žalibog, da ne. Gledati mora, kako vene nedolžni cvet drug za drugim vsled strupene sape pohujšanja in zapeljevanja; kako se umika čednost hibom psovanja, sramožljivost nesramnosti; kako razjedajo razburjenih strasti šumeči valovi moči dušne in telesne, kako strašno je že okužila nenravnost vse kroge človeštva. Strast nebrzdanega vživanja, poltne razuzdanosti je znamenje, žalostno znamenje sedanjega časa. Z vedno novimi izumi mehkužnosti in nasladnosti dražijo si imoviti oslabele svoje živce in posnemati želé jih tudi neimoviti. Na to delujejo z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi, ne strašijo se nobenih pripomočkov, da le strežejo svojemu poželenju; kajti vživati in kolikor mogoče veliko vžiti hoče svet. Potem pač ni čuda, da se dandanes tako pogosto ponavljajo uboji, umori, samomori; da se tako malo spoštuje zvestoba zakonska, da se ne čišla čednost, da se smeši nedolžnost in na skrivnem in očitnem prodaja. Kači enako vliva ta strast svoj strup že v nežna srca otroška in z levovim pogumom razdira tudi najblažje vezi. Iz mest in vasí, z gôr in dolin vpije gnjusoba tega malikovanja do nebes in zavržena čednost in oropana nedolžnost in psovana sramožljivost in onečastení udje Kristusovi in oskrunjeni tempeljni sv. Duha vnemajo pravično jezo božjo, kličeč na zemljo maščevalno šibo njegovo. Ko to vidi Božji otrok, tedaj mu žaluje srce. Svet pa ne vé nič o tej žalosti, je ne umeje, raja in uka. In če zapelje mladino, uniči krepost, oropa nedolžnost, baha, ponaša se s tem; če prešinja gizdavost in razuzdanost dušo in telo, če zamore s polnimi požirki vživati sladnost, tega se svet veseli.

Otrok Božji je prepričan, da le krščanstvo, le vera Kristusova, le njegova sv. cerkev je v stanu storiti človeka časno in večno srečnega. Zato je pa tudi zvest sin matere sv. cerkve, udan jej je z dušo in telesom, njenim naukom klanja se kot božjim naukom, v njenih služabnikih vidi namestnike Kristusove, v njenih naredbah voljo božjo. *Kar bote zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih in kar bote razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.* In ravno ta od Kristusa ustanovljena sv. cerkev, ta zavetnica pravice in

mirú, ta zaščitnica véde in umetnosti, ta edina podlaga pravega blagostanja je od začetka svojega obstanka pa do današnjega dné izpostavljena silnim napadom ljutih sovražnikov. Zapriseženim sovraštvom rujejo zoper njo; sovražijo njene nauke, ker jim očitajo zmoto; sovražijo njene zapovedi, ker jim branijo v greh; sovražijo sredstva milosti božje, molitev, sv. zakramente, daritev sv. maše, ker se vse to ne strinja z njihovim pregrešnim življenjem; uprav iz tega vzroka sovražijo tudi oznanjevalce sv. resnice, delilce milosti božjih, sovražijo vse, kar nosi pečat krščanstva na sebi. To sovrašтво, kipeče jim v prsih, razodevajo pa tudi z besedo in dejanjem. Naravnost si sicer ne upajo tajiti resnic sv. cerkve in njenega dobrodejnega vpliva, zato pa tolikanj bolj lažejo, obrekujejo ter zasmehujejo cerkev v celoti in nje posameznih delih. Lažejo na skrivnem in očitnem, v besedi in pismu, o preteklosti in sedanjosti; obrekujejo cerkvenega poglavarja, škofo in mašnike, zasmehujejo nauke, zapovedi, obrede cerkvene; črnijo nje najboljše namene, naprave, dobrote. Da, nič ni tako slabega, grdega, pregrešnega, kar bi se še ne bilo podtikalo cerkvi ter njenim udom in se še ne podtika. Mnogi slišijo te laži, obrekovanja in zasmehovanja, jih beró po knjigah in časnikih, jih gledajo čestokrat na odru gledališčnem in verjamejo lažém, obrekovanju, odobravajo zasmehovanje. — Od sovraštvá v besedi pa ni daleč do sovraštvá v dejanji. Kajti, kogar kdo sovraži, temu želi škodovati, kakor si koli bodi. In tega držé se vestno nasprotniki cerkveni. Nobeno sredstvo jim ni presramotno, nobeno orožje prepodlo, kadar veljá zavdati krvavo rano krščanstvu. Zedinjenimi močmi prizadevajo si človeštvu izpuliti iz sre še to malo vere, pregnati krščanstvo iz družin in občin, iz šol in društev, iz držav in narodov, sploh iz vsega javnega in zasebnega življenja. V koliko se jim je to posrečilo, dokazuje le prejasno sedanja malomarnost in mlačnost v verskih rečéh, sedanjega rodú spridenost, sedanji protiverski in proticerkveni duh, prešinjajoč vse kroge društvenega življenja. — Ko vse to vidi Božji otrok, tedaj mu žaluje srce. Svet pa ne pozná te žalosti, je ne umeje, smeja se jej. In če vidi, da je vzgoja, omika, življenje nekrščansko; da se mora kristijan, katoličan umikati javnosti; da nima skoro glasú več niti v javnih, niti v domačih krogih; da se pita krščanstva luč s temó, mračnjaštvom, nazadnjaštvom, tega se svet veseli.

Ko vidi Božji otrok, da se neštevilno duš tako brezskrbno igra na robu pogubljenja, da se celi rodovi, predrzno zanemarjaje edino rešilno pomoč, tirajo v časno in večno pogubo, tedaj mu razjeda žalost srce. Svet pa se posmehuje temu, veselje ima nad svo-

jega brata poginom, ravno s tem išočoč hrane svoji neveri, svojemu nahu, svojemu neugnanemu poželenju; ravno v tem išočoč brezupnega tolažila brezbožnemu svojemu ravnanju.

Toda v knjigi pregovorov beremo: *Smeh se meša z žalostjo in za veseljem pride žalost*, in Kristus tolaži svoje učence: *Vaša žalost se bo v veselje spremenila*. A kako to?

II.

Mnogo nejevercev, krivovercev, grešnikov, sovražnikov sv. cerkve, mnogo odpalih od Boga in krščanstva spoznalo je uprav v brezbožnem življenji sveta svojo zmoto, se spravilo z Bogom, s sv. cerkvijo in sedaj jih vidimo kot najgorečnejše otroke Božje. Z lučjo sv. vere dvignili so se nad vse posvetno do svojega Stvarnika: v luči sv. vere gledali so pota milosti, previdnosti božje, gledali pa tudi strahoto pravičnosti božje, pripravljeno nejevernemu svetu. S ščitom sv. vere premagali so vse predsodke, *saj to je zmaga, ki svet premaga, naša vera*. Berimo njihove spise, slušajmo njih spokorne pogovore, in videli bomo, kaka sreča jim sije z obraza, kaka zadovoljnost jim kipi iz srea, ker so zopet našli Njega, ki so ga izgubili! „Sedaj sem našel — tako piše sloveč spreobrnenelec iz novejšega časa — sedaj sem našel v svojem sreću Očeta svojega, ki me je vzel za otroka, Izveličarja svojega, ki me je rešil z lastno krvjo in odkupil sužnosti satanove, Tolažnika sv. Duha, ki me obsipa s svojimi milostimi in darovi. Sedaj spoznam, kako resnično, kako tolažljivo je, kar je obljubil Gospod svojim vernim: *Ako me kdo ljubi, bo moje besede spolnoval in bova k njemu prišla in pri njem stanovala*. (Jan. 14, 23.) Zdaj mi je duša polna nebeškega miru, rajskega pokoja, neizrekljivega veselja. Ako se ozrem po krasni naravi kamor-koli, povsod najdem svojega Boga in v Bogu največjo srečo svojo. Pričujočnost Božjo oznanujejo mi lilije na polji in ptice pod nebom, ker Bog je, ki jih oblači in živi; pričujočnost Božjo oznanuje mi šumeče morje in zvezdno nebo, ker Bog je, ki zapoveduje vetrovom in krasi nebesa z veličanstvom svojim; pričujočnost Božjo oznanja mi vsak človek, ki ga srečam, ker v njem gledam Božjo podobo in podobnost. To slišati — komu bi se ne radovalo sree, komu bi se ne topila duša v čutih hvaležnih do Stvarnika vsega veseljstva? In ravno to napravlja nam otrokom Božjim veselje, a svetu žalost!

Mnogo slabih, mlačnih, le po posvetnem hrepenečih kristijanov prišlo je do spoznanja, da časno blago, suho zlato in puhla čast ni v stanu nasititi človeškega srca, ne osrečiti človeka. Ko bi bili vstvar-

jeni le za ta svet, brez višjega, nadnaravnega cilja, potem bi se še utegnil kdo opravičevati s svojim veseljem nad časnim imetkom. Ker smo pa obdarjeni z neumrljivim, v večnost segajočim duhom, treba nam je višjega, neminljivega veselja, ki nas je v resnici v stanu zadovoljiti, osrečiti. Tako pa je veselje Božjih otrok: ljubezen do Boga in do bližnjega. In Bogu bodi hvala in nam tolažba, da so še na zemlji ljudje, ki spolnujejo zapoved Gospodovo: *Ljubi gospoda svojega Boga . . . in svojega bližnjega kakor sam sebe!* Dokler je sv. Avguštin le svet in veselje svetá ljubil, bil je ves posveten, nečimern; ko ga je pa raznel plamen Božje ljubezni, postal je h kratu ves drugačen človek. Poprej ni maral za Boga, pozneje pa se je čutil srečnega le v Bogu. To nam sam priznava, v eni svojih pridig poslušalcem tako-le govoreč: *O človek, kar ti ljubiš, to si sam, — ljubiš svet, si svet; ljubiš Boga, si — ne, jaz si ne upam izreči, a sv. pismo samo nam pové: si Bog; kajti psalmist pravi: Jaz sem rekel: Bogovi ste in sinovi Najvišjega.* (Ps. 81, 6.) In ko ga je nekdo vprašal, v čem da obstoji vsa krščanska vera in vsa svetost življenja, mu je na kratko odgovoril: *Ljubi in potem stori, kar hočeš!* Kdor Boga ljubi, ne bo li storil, kar je njemu dopadljivo? ne bo li njegove zapovedi spolnoval? ne bo li ljubil tudi bližnjega, podobo Božjo? Da, v ljubezni so združene vse čednosti krščanske, kakor so združeni v solneu vsi žarki njegovi. *Spolnjenje postave je ljubezen* — pravi apostelj. (Rim. 13, 10.) Ta ljubezen plamtela je in plamti še vedno v srcih Božjih otrok. Ta ljubezen navdušuje može apostoljske, da hité, ne strašeč se truda, ne nevarnosti, éez daljna morja; da prodiravajo v temne pragozde; da obiskujejo z nevarnostjo svojega življenja surove divjake, hrepeneč po blagem svojem cilju: častiti Boga in izveličati duše. Ta ljubezen vnema kristijane obojega spola, da tudi dandanes še prelivajo kri za sveto svojo vero. Ta ljubezen celi trpečim rane skeleče, trga verige jetnikom, otira solze nesrečnim. Ta ljubezen vzbuja v življenje povsod, kjerkoli se časti Kristusovo ime, človeku najkoristnejše naprave, šole, bolnice, zavetišča: najjasnejše dokaze požrtvovalne ljubezni krščanske. In kaj naj rečem o junakih krščanske ljubezni, ki jih štejemo na tisoče, o kakem Frančišku Saleškem, Vincencu Pavlanskem, Frančiški Chantalski itd.? Molčim o njihovih delih, ker že jih je vpisal angelj Gospodov z zlatimi črkami v knjigo življenja. Mi pa občudujemo te velikanske učinke ljubezni do Boga in do bližnjega in častimo Boga. In to nam napravlja veselje, a svetu žalost!

Kdor more umeti, naj umeje — dejal je Jezus svojim učencem priporočevaje jim devištvo. A tedaj še niso umeli oni teh besedi

Gospodovih. Ko pa je Tolažnik sv. Dub z ognjenimi jeziki očistil njih pamet, razsvetilo se je njih spoznanje in tedaj so uvideli vso skrivnost omenjenih besed. Zapustili so, kar jim je bilo najdražje na svetu, si naložili križ in hodili za Jezusom. Tako tudi *mesenemu poželenju udan človek ne razume duha Božjega*. (I. Kor. 11.) *Je, kakor konj in mezeg, ki pameti nimata*. (Ps. 31, 9.) Človek, dokler le v zemljo upira svoje oči, dokler le svojemu mesu streže, dokler je navajen izpolniti grešnemu svojemu nagnenju vsaktero željo, tako dolgo ne čuti sladkosti, ki jo okušajo čiste duše v zmagi nad samim seboj. In še le, ko mu začne tajati žarek milosti božje ledeno skorjo krog njegovega za vse lepo, čisto in blago otrpnenega srca, tedaj še-le spoznava visoko vrednost sv. čistosti Božjih otrok; tedaj še-le vé, koliko cene je premagovanje samega sebe. Zato pa tudi potem tako visoko čisla to nebeško čednost, ki jo je sam Bog poveljal, izvolivši si svoje bivališče v deviškem telesu Marijinem, to čednost, ki nas stori Bogu dopadljive, angeljem enake in večnega veselja vredne. — Z odprtimi rokami sprejemajo otroci Božji take spreobrnence v svojo sredo in veselijo se jih. Vedno bolj se napolnjuje kraljestvo božje s čistimi dušami, pravimi nevestami božjega Jagnjeta. Kdo jih sešteje — one nježne mladike na deblu Kristusovem, ki so nepoškodovane od slane zlobnega sveta puhte in cvetele edino le za Kristusa? Kdo jih sešteje — duhovne sinove in hčere sv. Benedikta, Frančiška, Dominika, Bernarda itd., ki so, zapustivši bogastvo in čast, daleč od svetá v tihi celici živeli zares angeljsko življenje? Kdo jih sešteje — potomce knežjih rodovin, ki so zametovaje žezla vladarska in vso slavo sveta v ostrih redovih pokorili svoje telo, ali pa vsaj pod zunanjim bliščem spokorno obleko noseči premagovali poželenje mesa? Kdo jih sešteje — bogoljubne duše sedanjega časa, ki se, premagavši svet in premagavši samega sebe, odrekó vsem prijetnostim življenja, da zamorejo darovati nebeškemu Ženinu svoje srce, svoje vse. — In vse te neštete trume Božjih otrok, vsi ti čisti angelji, angelji v človeškem telesu, v sredi okuženega sveta ne zadržujejo li uprav ti pravično roko Božjo, pripravljeno vsak trenotek zamahniti nad grešni svet? To dobro vedó otroci Božji, to pričenjajo pa tudi uvidevati zaslepljenci iz nasprotnega tabora. Bolj in bolj se čisla čednost, krepost, nedolžnost; bolj in bolj spoznavajo ljudje, kje je luč in kje tema, kje pravica in kje krivica, kje resnica in kje laž. In spoznavši svojo zmoto in prevaro obrnejo hrbet lažnjivim prerokom, krepko se jim postavijo v bran, boreč se za zboljšanje npravnega stanja človeštva. Od dne do dne raste njih število, in to je nam v veselje, a svetu v žalost, brezupno žalost!

Hud in dolgotrajen je boj, ki ga bije sv. cerkev od svojega ob-
 stanka pa do današnjega dné s kraljestvom satanovim; globoke rane
 vsekali so jej že nje lastni sinovi, odpadniki, izdajalci; v silnih valovih
 plaval je že Petrov čolnič, da se je zdelo, zdaj in zdaj pogine; a
 Vladar vladarjev ne zapusti svojih v sili, razkropi sovražnike, pomiri
 valovje. Skala, na kateri sloni vera naša zastavljena je v brezmejnih
 globinah vsemogočnosti, modrosti in ljubezni trojedinega Boga. Zatorej,
 če tudi udarjajo šumeči valovi nejevere in krivoverstva ob ladijo
 sv. Petra; če tudi se zaganjajo vanjo tuleči viharji zdivjanih strasti
 človeških; če tudi švigajo nad njo ognjeni bliski nenravnosti: cerkev
 Kristusova stala bo nepremakljivo, svesta si obljube svojega Začetnika:
peklenska vrata je ne bodo premagale. — Nad osemnajst sto let že
 izpostavljena je napadom ljutih sovražnikov. A kje so sedaj nje so-
 vražniki? Pobiti in premagani ležé ob desni in levi, njih ime se je
 pozabilo, njih dela so razrušena, uničena leži njih ošabna moč; cerkev
 pa dviga vedno častitljivo svojo glavo iz memogredočih neviht, vedno
 lepše se sveti v svitu vzhajajočega solnea sv. vere, zmago za zmago
 obhaja v krogu svojih otrok. Nje nepremagljivost priznavajo že na-
 sprotniki njeni. Popuščajo brezvspešne napade, sramotno se umikajo
 z bojišča, v spravo ponujajo roko. Krščanstvo, katoličanstvo naj reši
 do roba propada prignano človeštvo! Krščanski nazori rešijo naj
 narode, državo, družino, človeka! Iz Rima nam dojdí pomoč! Sv. oče
 pomiri razljutena ljudstva! . . . Taki klici odmevajo že po palačah
 cesarskih in kočah priprostih in to nam napravljá veselje in
 radost, svetu pa žalost in jezo in srd!

Slednjič ima otrok Božji v nadlogah in britkostih in težavah sladko
 tolažilo, da vse to trpljenje ne bo dolgo trpelo in da ga po prestanem
 trpljenji v večnosti čaka veselje, ki mu ga nihče ne bo mogel vzeti;
 med tem ko se otroci svetá v britkosti in trpljenju zastonj ozirajo po
 pravem tolažniku, s strahom pričakujoč trenutka, ko jim bo pastí v
 roke živega Boga. *Trpljenje sedanjega časa se ne da primerjati bodoči*
časti, ki bo nad nami razodeta — pravi sv. Pavel (Rim. 8, 18.) in v
 skrivnem razodenji sv. Janeza beremo: *In Bog bo obrisal vse solze*
od njih oči in smrti ne bo več; tudi ne bo več žalovanja, ne upitja,
ne bolečine, ker poprejšnje je minulo. Tega se veselé otroci Božji
 in se bodo veselili na vseh vekov veke! — *Boječi in ne-*
verni in prekleti in ubijalci in nečistniki in vražarji in malikovalci in vsi
lažniki bodo imeli svoj del v ognjenem žveplenem jezeru. (Raz. 21, 4. 8.)
 Vsled tega naj žaluje svet, in žaloval bo celo večnost!

Žalost otrok Božjih ni toraj nikdar brez pravega veselja ter se konča z večnim veseljem. Veselje otrok tega svetá pa je vedno namešano z žalostjo ter se konča z večno žalostjo. Zatorej predragi! pustite svetu njegovo veselje, to kratko, minljivo, nestanovitno veselje, ki vas ni v stanu ne nasiti, ne osrečiti in hrepenite po čistem neminljivem veselju, ki je deloma že tu na zemlji uživati, če Bogu zvesto služite, celoma pa onkraj groba v deželi povračila! Bodite potolaženi trpeči in žalujoči, vaša žalost se bo v veselje spremenila; bodite srčni, vstrajni v boju, po boju težkem prejeli bote zmago slavno. *Britkost in trpljenje* — pravi sv. Krizostom — *mine, a venec traja večno; najprvo trnje, potem venec, to nas spodbujaj med trpljenjem. Malo truda prinese nam večno srečo. Če se ne bojé mornarji valovja morja, vojaki ne bitek ne ran vsled ozira na minljivo plačilo, koliko manj se je nam strašiti težav tega življenja, ker nebesa ležé pred nami in ker bo Bog sam naše neizrekljivo plačilo!* Amen.

Fr. Šušteršič.

2. Kaj mine, kaj pa ostane.

Jan. 16, 16.

Vvod. Na dve reči zlasti Gospod opomni žalostne aposteljne v današnjem evangeliju, da bi je zarad svoje ločitve potolažil: a) ti dnevi, kar jih bodo še preživeli na zemlji, ločeni od njega, bodo silno kratki; kmalu je bode k sebi vzel in potem bodo večno ž njim; b) na zemlji bodo sicer še veliko trpeli, a to trpljenje bo silno kratko in prineslo jim bode veselje, ki bo večno, *vašega veselja vam ne bo nihče vzel!* S tem jim razkazuje: kaj mine, kaj pa večno ostane. Prekoristen nauk tudi za nas; premislimo ga danes.

Izpeljava. 1. a) Hitro mine naše zemeljsko življenje. Vse primere, s katerimi se primerja sedanje življenje, to kažejo. — Kaj je človeško življenje? Dim, ki se pokaže in zgine; oblak, ki naglo memo hiti; senca, ki je najbolj nestalna reč na zemlji; kaplja na veji; cvetlica na polji itd. (Jak. 4, 15; Modr. 2, 3; Job. 14, 1. itd.) Očaki so dolgo živeli, Adam 930 . . ., Matuzalem 669 let, pa umrli so. (I. Moz. 5, id.) — Kako mala reč je dosti, da nam življenja nit prestriže! . . .

b) Ob smrti človek ne mine. Duša naša je neumrjoča; telo bode sicer strohnelo, se spremenilo v prah, toda božja vsemo- gočnost ga bode zopet iz zemlje obudila, živelo bode potlej vekomaj.

Obe resnici nas je Jezus učil; neumrjočnost duše z besedami: *Nikar se ne bojte tistih, ki telo umoré . . .* (Mat. 10, 28.); vstajenje našega, telesa pa: *Ura pride, ob kateri . . .* (Jan. 5, 28. 29.) Nekak svet ponos mora navdajati človeka, če prav pomisli to veličastno resnico: Te moje oči so namenjene, vekomaj gledati nebeško lepoto, ta moja ušesa vekomaj poslušati nebeško petje, to moje sree . . . In kako tolažilna je ta resnica za pravične! Vsak človek smé ob smrti tudi reči z Jezusom: *Še malo . . .*

2. a) Naglo nas minejo vse posvetne pridobitve. Kako malo časa bode bogatin prešteval svoje zaklade, ogledoval grajščine in posestva; malo časa se bode mogočnej zibal v svoji časti in oblasti; le kratki so trenutki zemeljskega veselja. — *Nič nismo prinesli na ta svet, gotovo je, da tudi nič ne moremo odnesti.* (I. Tim. 6, 7.); bogastvo je *slepotija* (Mat. 13, 22.), se ne dá ohraniti (Mat. 6, 19.), je trohljivo. (Jak. 5, 2. 3.) Toraj ne zanašajte se na bogastvo! — Ravno tako malo obstanka ima posvetna čast. *Naše ime bo sčasoma pozabljeno in nihče se ne bo spomnil naših del* (Modr. 2, 4.); vendar koliko si mnogi prizadevajo za minljivo čast! — Še najbolj pa si ljudje, zlasti v sedanjem času, iščejo veselje in kratkočasnic. Pa ravno te so še najbolj nečimerne in nenasitljive. (Prid. 2, 1.)

b) Neminljive pa so pridobitve za nebesa. Trud in delo sicer kmalu prejde, a plačilo je večno; vojska urno mine, a zmaga bo večno slavljena. Karkoli mislite, želite, govorite, delate v milosti božji z dobrim namenom, vse ima večno ceno. Večni so naši posti, večne naše miloščine, večne naše molitve, — večna najmanjša reč, ki se iz ljubezni do Boga zgodi. *Kozarec hladne vode . . . Zbirajte si toraj zakladov v nebesih . . .* In sicer tem hitrejšo, čem urniše čas beži: *odkupljajte čas* (Ef. 5, 16.), delajte, *dokler je dan!* (Jan. 9, 4.)

3. a) Naglo mine greh in njegovo veselje. Nespačetna mladina, ki se napihuješ zarad lepote, moči svoje: kako hitro bo obledelo tvoje rudeče lice, kako naglo otrpnile tvoje močne roke in noge . . . Goljuf, tat, odrtnik! koliko časa se pa misliš veseliti svojega krivičnega blaga? *Neumnež, še to noč bodo tvojo dušo od tebe terjali . . .* Preklinjevalec, lažnik, pohujšljivec! kmali, kmali bode tvoj jezik v zemlji gnil . . . Sovražnik, jezljivec! kaj pa misliš doseči s svojo ognjevito srditostjo in bojevitostjo? Mrtvaški zvon bode kmali oznanjeval vsej soseski, kako krotko in mirno ležiš zdaj na mrtvaškem odru, — ti, ki te poprej nihče ni mogel ugnati! . . .

b) Ostane pa kazen za greh. Večna bo kazen, ako umrješ v smrtnem grehu; če pa umrješ sicer v milosti božji, pa še nisi

popolnem opravičen, — spremljevala te bode unstran groba, ko te bode vse zapustilo, še tužna spremljevalka, tvoja zadolženost, v prebitko tužni kraj — v vice, kjer se bodeš moral ostro pokoriti, dokler ni poplačan dolg do zadnjega vinarja. Greh je tako hitro, tako lahko storjen, kazen pa je tako občutna! — Pomisli vendar ob času skušnjave: kratko veselje greh obeta, z večnim trpljenjem plačuje! Pomisli zlasti, ko greš k spovedi: kaj te čaka, ako prav ne opraviš . . .

Konec. Pri vseh dobrih rečeh si išče človek že tu na zemlji kar moč dolgega obstanka; neprijetnega pa se želi prej ko moč znebiti. Bodimo toraj modri in zagotovimo si s kratkim delom in trudom večno veselje in obvarujmo se večnega trpljenja . . .

Četrta nedelja po veliki noči.

I. Zakaj se človek ne smé lagati.*)

Usta, ki laž govoré, umoré dušo.

Modr. 1, 11.

Jezus, večna Resnica, pravi: *Zato sem rojen in zato sem prišel na svet, da spričujem resnico. In vsak, kdor resnico ljubi, posluša moj glas.* (Jan. 18, 37.) Resnici spričevanje dajati in za resnico tudi pridobiti človeški rod, bil je namen včlovečenemu Bogu. Zato pravi sv. Jakob danes v listu: *Zakaj radovoljno nas je rodil z besedo resnice, da smo nekakošne prvine njegovih stvari.* Ko se loči Jezus s sveta, tudi si hoče resnico spričevati po sv. Duhu, kakor govori v današnjem evangelji: *Kadar pa pride on, Duh resnice, vas bo učil vso resnico.* (Jan. 16.) In sv. Duh to izpolnjuje v katoliški cerkvi, katero zato po pravici sv. Pavel imenuje steber resnice. Katoliška cerkev uči namreč vedno nespremenjeno resnico, da svetu um razsvetli in ga tako vodi do milosti, ki mu po grehu ohlajeno srce vžigajo v ljubezni do Boga.

Toda vsi na svetu nočejo poslušati resnice božje; apostoli, kakor jim Jezus govori, niso mogli, a dandanes mnogi nočejo nositi, nočejo poslušati resnice. Zakaj ne? Zakaj je svet ne sluša? Ne jaz, Jezus naj vam to razloži: *Če jaz, govori Gospod farizejem, resnico govorim, mi ne verujete,* in pové tudi vzrok za to, rekoč: *Vi ste iz*

*) Ta govor je posnet po postni okrožnici Sarajevskega nadškofa z l. 1887, cf. „Vrhbosna“ št. 2.

hudiča očeta; in hočete spolnovati želje svojega očeta. On je bil od začetka ubijalec in ni v resnici ostal, ker ni resnice v njem; kadar laž govori, iz lastnega govori, ker je lažnik in oče laži. (Jan. 8, 44.) Zato toraj, ker ljudje ljubijo laž bolj nego resnico, zato ker raje služijo očetu laži, nego večni Resnici, zato svet ne mara za resnico, zato svet rad in veliko laže; da, tudi kristijanov je prav mnogo, ki pijejo laž kakor vodo. In vendar govori sv. pismo: *Usta, ki lažejo, umoré dušo*, ter s tem naznanja, kako zelo grešna in pogubna je laž. Ker je nam vsem gotovo veliko do tega, da se izveličamo, zato se nam je med drugimi grehi prav skrbno varovati tudi laži, ki nam umori dušo.

Da se toraj v prihodnje v svojo srečo bolj skrbno varujete lažnjivega govorjenja, vam danes podam in razložim nekaj tehtnih razlogov, zakaj da človek ne smé lagati.

Sv. Duh, duh resnice, naj nas milostno podpira pri tem govoru!

Ni nam dovoljeno lagati:

1. Ker kdor laže, je otrok satanov, katerega Jezus imenuje očeta laži. Satan je oče laži zato, ker se je ločil od resnice, od Boga, posebno pa, ker je z lažjo premotil naše prve starše, s tem nanje smrt navalil in postal ubijalec ljudi od začetka. To je žalostna resnica, katero nam spričuje sv. pismo na prvih svojih listih. Le poslušajmo! — „Zakaj vama je Bog zabranil, da ne smeta jesti od vsakega drevesa?“ vpraša satan Evo. Tu že laže satan, zakaj Bog ni tako govoril; Bog jima je rekel, da smeta od vseh dreves jesti, le od drevesa spoznanja dobrega in hudega ne smeta jesti. Satan laže zato, da bi Evi pokazal, da je Bog ž njima preojster, hoče jo oslepiti, češ, da sta že jedla od več drugih dreves, pa jima ni bilo nič hudega, toraj se jima tudi sedaj ni nič bati. S tem premoti Evo, ki reče: „Od drevesa sredi raja nama je Bog prepovedal jesti, da morda ne umrjeva“. Eva tukaj že drugače govori kakor Bog, ki pravi naravnost: *Katerikoli dan bota jedla, bota morala umreti.* Toraj ne „morebiti“, ampak gotovo bota umrla... In tako satan nadaljuje svojo zvijačo in zapelje Evo z lažjo, da je Bogu nepokorna. — Satan je toraj oče laži, in kdor laže je satanov otrok. Ali se toraj ne bomo varovali laži, ki nas satanu izroči v oblast? Ali se nismo že pri sv. krstu odpovedali satanu in njegovemu dejanju in napuhu? Ali nismo to obljubo pozneje ponovili že mnogokrat? Kako, ali hočemo obljubi nezvesti biti? Ne!. Mi se hočemo varovati laži, da smo in ostanemo otroci Boga, otroci večne Resnice!

2. Kakor luč in tema, vročina in mraz, življenje in smrt, tako in še bolj sta si nasprotna Bog in satan: resnica in laž. Zato Bog laž silno sovraži, in to je drugi vzrok, da lagati ne smemo.

Kako bi tudi Bog mogel drugače:

a) Saj je laž skoraj v vsakem grehu skrita; zato sv. pismo laž imenuje naravnost greh in lažnjiveca grešnika. In res: kdor greši, najprej sam sebi laže, sam sebe vara, ker upa, da mu greh donese srečo, kar nikoli ni mogoče, ker je greh največje hudo na svetu. Skušnja nas uči, kako laž roko drži drugim grehom. Koliko časa bi mogel tat krasti brez laži, otrok stariše slepiti brez laži, po slabih družčinah hoditi, ako bi mu laž ne ponujala izgovorov pred stariši... Ni čuda toraj, da Bog tako sovraži laž, ki je odpira toliko drugih grehov.

b) Pa Bog tudi mora sovražiti laž, ker je α) sam večna Resnica; tako govori sv. pismo: *Beseda tvoja je resnica*. (Jan. 17, 17.) *Vse zapovedi so resnica. Vsi poti tvoji so resnica. Na veke je tvoja beseda utrjena na nebu*. (118 ps. 86, 89, 90, 151.) Ker je toraj Bog Resnica, zato mu je bistveno nasproti laž, vsaka laž, tudi v sili in v šali, zato mora Bog laž sovražiti. β) Bog sovraži laž, ker nasprotuje laž človeški natori. — Brezumna žival nič ne misli, zato tudi ne razodeva misli; človek pa z umom misli in svoje misli razodeva, kadar govori. Kar toraj človek misli, to naj govori, ker tako koristi sebi in bližnjemu in slavi Boga, večno Resnico. Kdor toraj drugače govori, kakor misli, se pregreši proti svoji natori in zasluži, da izgubi dar govora, katerega zlorabi z lažjo. To spričuje tudi natora sama: kdor namreč že ni popolno spriden, tak hitro zarudi, ako ga kdo zasači, da laže. Kako bi toraj Bog, stvarnik naše natore, ne sovražil laži, ki je nasprotna človeški natori! γ) Bog sovraži laž nadalje tudi zato, ker laž spodkopuje človeško družbo. — Bog želi, da človek živi v družbi; toraj je vsak človek bližnjemu dolžan vse, brez česar bi se družba ne mogla ohraniti; jasno pa je, da bi ljudje ne mogli skupaj živeti, ko bi eni drugim ne verovali na besedo; verovati bi pa ljudje ne mogli, ko bi ne bil vsak dolžan resnice govoriti. In kaj bi bilo s človeško družbo, ko bi ljudje ne bili dolžni resnice govoriti? Razpadla bi, kakor nekdanji babelski stolp, ko je Gospod ljudem zmešal jezike. In vprašajmo se: Kdo pa razdružuje dandanes ljudi, kdo loči domače, sosede, občine itd.? Ali ne laž in zmota? Od kod prepiri po hišah, razprtije med sosedi? Ali ne od laži? S čim satan odvrča kristijane od vere in dobrih del? Ali ne z lažjo, ker jim svetne dobrote lepše kažejo? Da, človeška družba se

drobi z lažmi, zato mora stvarnik človeške družbe laž sovražiti, zato beremo med Pregovori (12, 22.): *Gnjusobne so Gospodu lažnjive ustne. Zato pravi sv. Pavel: Odrzite laž in govorite resnico s svojim bližnjim, ker smo udje eden drugemu.* (Ef. 4, 25.) Da, to moramo storiti, ako hočemo, da ne razpade družba človeška, ki je zidana na temlji resnice; to vedó tudi lažnjivci. Reci jim, da se lažejo; koliko jih bo, ki bodo potrdili, da se res lažejo? Ali se ne izgovarja vsak lažnik, ali ne taji vsak, da laže? Zakaj to? Zato, ker vedó, da jim v družbi ni živeti, ako jim drugi ne bodo vrjeli. — Vsak toraj, ki Boga ljubi, se bo varoval laži, ker Bog laž tako silno sovraži!

3. Lagati ne smemo, ker Bog laž tudi ostro kaznuje. — *Bog uničuje lažnjivce* (ps. 57.), beremo v sv. pismu in to nam tudi pričajo zgledi iz sv. pisma.

Nekdaj pride Naman, asirski poglavar, ki je bil gobov, k Elizeju preroku, da bi ga ozdravil. Elizej mu reče: „Pojdi in umij se sedemkrat v Jordanu in tvoje meso bo zopet doseglo zdravje in očiščen boš“. In šel je in je bil očiščen in popolno ozdravljen gobove bolezní. Zelo hvaležen za to, hvali Izraelovega Boga in reče preroku: „Prosim, da vzameš darilo od svojega hlapca“. Pa Elizej prerok neče prav nič vzeti od njega v darilo. To pa sliši Elizejev hlapec, po imenu Giezi, in reče sam sebi: „Moj gospod je zanesel Namanu, da ni vzel od njega, kar mu je prinesel; pa jaz za njim potečem, da kaj prejmem od njega“. Steče in reče Namanu: „Moj gospod me je poslal k tebi, rekoč: Zdaj sta prišla k meni dva mladenča z Efraimovih gorá izmed preroških sinov; daj jima talent srebra in dvojno oblačilo, da se preoblečeta“. In Naman je rekel: „Boljše je, da vzameš dva talenta“. In Giezi vzame, kar mu Naman izroči in se zvečer vrne k Elizeju preroku. In prerok ga vpraša: „Odkod prideš, Giezi?“ In je odgovoril: „Nikamor ni šel tvoj hlapec!“ On pa reče: „Ali ni bilo moje sree vpričo, kadar se je mož vrnil tebi nasproti? Zdaj si tedaj prejel srebra in si dobil oblačila, da si kupiš oljnikov in vinogradov in ovac in volov in hlapcev in dekel; pa tudi gobe Namanove se bodo prijele tebe in tvojega zaroda do vekomaj“. In šel je od njega gobov, kakor sneg. (4. Kralj. 5.) Glejte, predragi, kako je Bog kaznoval Giezija, ki se je polaknil premoženja in Elizeju lagal. To naj pomnijo vsi, ki lažejo, ko kupujejo in prodajajo; vedó naj, da jim z lažjo pridobljeno imetje ne bo nikdar v srečo, mar da jih preje ali pozneje zadene strašna kazen, katero je Bog zagrozil lažnjivcem rekoč: *Jaz jih hočem razpršiti kakor pleve, katere raztrese veter v puščavi. To je plača tvoja in tvoj delež, kateri ti je odmerjen, govori Gospod, ker si name pozabil in se naslanjal na laž.* (Jer. 13, 24. 25.) — In ali se niso te besede do pičice izpolnile na Ananiji in Safiri, ki sta Petru utajila nekaj denarja, ki sta ga stržila za prodano njivo? Peter reče Ananiji: *Zakaj je napolnil satan tvoje srce, da lažeš sv. Duhu in skrivaš denar, ki si ga vzel za njivo? Ti nisi ljudem lagal, mar Bogu.*

Ananija to sliši in se zgrudi mrtev na tla. In ko žena ravno tako laže, reče jej Peter: *Glej noge tistih, ki so pokopali tvojega moža, so pred vratmi, da tudi tebe odnesó*, in Safira mrtva obleži pred Petrovimi nogami. *In velik strah je zavladal po vsej cerkvi in pri vseh, ki so to slišali.* (Dj. ap. 5, 1—12.) O, da tudi sedaj prevzame strah vse, ki to slišijo, ki vidijo, kako strašno Bog lažnjivca kaznuje. Ako Bog vselej precej po storjeni laži ne kaznuje lažnjivca, stori to iz usmiljenja, a gotovo je, da laž kaznuje vselej prej ali slej, ako ne na tem svetu, gotovo pri sodbi.

Koliko vzrokov za nas, dragi kristijan, da se skrbno varujemo laži! Lažnjivec je otrok satanov in Bog sovraži laž in jo oestro kaznuje. Kdo bi hotel v takem strahu živeti, kdo razprt z Bogom služiti satanu? Kdor Boga ljubi in se ga boji, tega ne more storiti. Zato so se svetniki tako skrbno varovali laži. Evzebij iz Cezareje piše: *Mi vemo, da krepostnega kristijana nikoli ne pregovoriš, da bi lagal; če mu ti z udarci ali smrtjo groziš, kliče: Nabrusi meč, zapali ogenj; razmesari, žgi moje telo, pa povem ti, da prej popadajo zvezde z neba, nego da čuješ laž iz mojih ust.* In kako bi drugače mogli kristijani, saj so tako govorili in delali že pravični v stari zavezi. Spomnim vas Eleazarja sivolasega. Kakor znano, ni hotel ta starček jesti prepovedanega mesa in je bil zato obsojen na smrt. Njegovi prijatelji so ga nagovarjali, naj bi se zlagal in se delal, kakor da bi jedel, samo da si reši življenje. *Kaj, da jaz svojo častitljivo starost oskrunim z lažjo? O ne, tega ne storim nikoli; raje želim umreti, nego bi z lažjo ogrdil svoje sive lase!* (2. Mak. 5. 24.) Tako so se svetniki varovali laži, ker so vedeli, da lažnjivec večne Resnice ni vreden gledati. Zato vpraša David Boga rekoč: *Gospod, kdo bo prebival v tvojem šotoru ali kdo bo počival na tvoji sveti gori; in odgovori: Tisti, ki hodi brez madeža in pravično dela; kdor resnico govori v svojem srci, kdor s svojim jezikom ne slepari.* (Ps. 14, 1. 4.) Zdaj lože razumemo, zakaj da je Jezus pri zadnji večerji v svoji slovesni molitvi tako prisrčno prosil svojega Očeta rekoč: *Sveti Oče, posveti jih v resnici, beseda tvoja je resnica.* (Jan. 17, 11. 17.) Kristijani, toraj je Jezus tudi za nas molil, tudi za nas želel, da se varujemo laži, da govorimo resnico, da smo vedno podobnejši večni Resnici. Zato bodi danes naš sklep z Jobom trpinom ta-le: *Dokler je diha v meni, nečejo moje ustnice govoriti krivega, ne moj jezik izgovarjati laži.* (Job. 27, 3. 4.) Amen.

Andr. Kalan.

2. Kaj naj se vprašujemo po poti proti nebesom?

Kam greš? Jan. 16, 5.

Mi še nismo v svoji domačiji, — smo še ptujci, popotniki. Jezus Kristus, kateremu je bilo vse človeško življenje znano, je to v marsikaterih podobah pred oči ljudem stavil; rekel je, da človeško življenje na zemlji je delavni dan, po katerem pride noč, ko nihče ne more več delati; drugikrat je primerjal človeško življenje na svetu pripravljanju v svatovščino, kjer čakamo na ženina, ki ima priti, ter opominjal, naj bomo vedno pripravljene, svatovsko oblečeni in s svetilnicami v rokah, ker nebeški ženin bo prišel ob uri, ko nihče ne misli. — Tudi je podobno naše življenje na zemlji hiši, v kateri si ljudje vsega potrebnega za prihodno življenje priučijo in preskrbijo; podobno je človeško življenje hiši, v kateri se ljudje odgojujejo za dobre kristijane in pokorne otroke nebeškega Očeta. Vse to kaže, da naše življenje je pripravlanje za drugo boljše življenje — je le potovanje v pravo domačijo. Popotniki pa, ko gredó svojo pot, si čas z marsikaterimi vprašanji in pogovori krajšajo, zraven pa v govorico zamaknjeni pozabijo na trud svojega težkega popotovanja. Kako tudi mi čas svojega potovanja s koristnimi pogovori prav obrabčajmo in si težki trud lajšajmo, vam bom danes razložil.

1. Prvo, kar se moramo med seboj na popotovanji pogovarjati, je: da smo ptujci, da nam tukaj ni obstanka. Naše truplo sicer na svetu dobi svoj živež in drugo potrebno tudi na zemlji, in se boji od nje se ločiti. Pa zakaj tako? Zato, ker je truplo iz zemlje in spet nazaj v zemljo pojde. Pa drugače je z našo dušo, ta pride od Boga in hoče k Bogu nazaj iti, ter ni s tem, kar zemlja daje, nikoli zadovoljna, zato sta pa telo in duša vedno v vojski, vedno v nasprotnih željah in zahtevah. To pa življenje vedno greni in ni ga, o katerem bi se moglo reči: „Ta ima vse tako, kakor si želi“. Ubogi misli, kako srečen bi bil, ko bi le sto goldinarjev imel; bogatin, kateri ima veliko denarjev, si jih še več želi; hlapec, podložen, bil bi rad gospodar; samec bi se rad oženil, oženjenemu je dolgi čas po samičnem stanu. Tako gré vedno naprej, nihče ni zadovoljen s tem, kar je, bil bi rad kaj družega; zmiraj si kaj poželi, kar še nima, zmiraj mu ni kaj prav. To, glejte, nam vse oznanuje, da tukaj nam ni ostati, ker tukaj svojih željâ ne moremo doseči, toraj je zemlja za nas le

ptuja dežela. Toraj vprašujmo se in pogosto govorimo o tem: *Kam greš*, ker veš, da ti tukaj ni ostati?

2. Si moramo med potjo v misel jemati, da že gremo iz ptuje dežele, pa ne vemo, kdaj pridemo do konca svojega potovanja. Mi nikoli ne ostanemo na enem mestu, vedno naprej gremo, in nihče nas ni vstanu udržati, vsak dan, vsako uro smo bliže koncu, pa vendar ne vemo, kako daleč, ali pa blizo njega smo. Vsako minuto se nam utegnejo vrata odpreti, in stopimo na prag večnosti. Veliko jih je bilo, kateri so mislili, da je še le šesta ura njih življenja, pa že je tekla zadnja minuta dvanajste ure in treba je bilo iti. V življenju se pač pogosto primeri, da komaj se je človeku jutro prikazalo, že se mu večer približa, ura se steče, popotovanja je konec, neizmerjena večnost se prične. Zmiraj toraj naprej gremo, pa nič ne vemo, kako blizo svojega cilja in konca smo. Če nas kdo popraša: *Kam greš?* mu odgovorimo: v večnost; če pa nas praša, kako daleč je tje? mu nič ne vemo odgovoriti. O, naj nas predrami to vprašanje, na katero odgovoriti ne moremo!

3. Mislimo med potjo, da iz ptuje dežele gremo, pa seboj nič vzeti ne moremo. Če je pa tako, da od posvetnega nič ne moremo seboj v pravo domačijo vzeti, toraj pač tudi svet s svojim premoženjem, s svojim blagom ne more imeti nobene posebne vrednosti za nas. Mine, in sicer prav kmalo mine, kar se tukaj v ptuji deželi dobi; nobene stanovitosti nima to, kar svet daje, naj bo že žalost, ali pa veselje, naj bodo že dobrote ali pa trpljenje. Goljufan tedaj, silno goljufan je tisti, kateri le za posvetnim veseljem hiti; komaj ga vjame, ga že ni! Pa tudi žalost naj nas preveč ne prevzame, saj kakor veselje zgine, tudi žalost kmalo mine. Ne iščite svoje sreče le v časnem blagu, ker kolikor več ga človek ima, toliko bolj je nanj navezan, toliko težje se bo tudi ločil od njega, in vendar se bo moral. Saj iz Jezusovih besedi vemo, da nas tamkaj vse boljše, stanovitno, nepremeljivo bogastvo čaka, zakaj toraj bi toliko na to srce navezovali, kar bomo enkrat gotovo morali pustiti? Bog nam zato dá posvetnega blaga, da ga v svoje pametne potrebe obračamo in toliko zanj skrbimo, kar ga nam je treba, da se na popotovanju v ptuji deželi pravično in pošteno ohranimo. Kar svet zdaj daje, bo tudi na zadnje nazaj tirjal; nič nam ne bo pustil v našo domačijo nesti, vse bomo morali že v ptuji deželi izročiti. Zakaj toraj bi se pa človek toliko na to vezal? Tudi o tem govorimo, kako menljivo je vse časno, in le po večnem hrepenimo!

4. Z veseljem se pogovarjajmo na svojem popotovanju, da kraj, kamor popotujemo, je kraj plačila, kjer bomo od svo-

jega truda počili. Zatoraj se na tem popotovanju nikar nazaj na pretečene dni ne ozirajmo, ker to bi nam le žalost delalo, marveč le naprej, na prihodno plačilo glejmo, in z njim se tolažimo: to nam bo celo veselje dalo, da bomo zvesto in srčno hodili po ostri poti za Jezusom in se v njem veselili. Le srčnost in pogum si delajmo z misljo, da zmiraj bližje smo tistega srečnega kraja, kjer bomo Boga od obličja do obličja gledali, kjer nam bo naš pot obrisan, kjer bodo naše želje dopolnjene, vsaka stopinja poplačana; tam bomo doma, ne več na ptujem, tam bomo otroci Božji, ne več sužni ptuje dežele! Vse to nam je naš Stvarnik po svojem lastnem Sinu sporočil. Toraj bratje! kaj nam je družega treba, kakor srčno iti naprej po odmenjeni poti: le še en čas bomo šli in pota bo gotovo zmanjkalo; trud je kratek, plačilo zanj pa je večno; — toraj trpimo in nosimo, delajmo in trudimo se, kakor Gospodu dopade, saj bomo slednjič po svojem popotovanju, kakor Izraelci, v obljubljeni deželo prišli. Oh, radi se menimo med seboj o neskončnem plačilu, ki nas čaka v svitli hiši našega Očeta v nebesih!

5. Pa ko se bomo na svojem popotovanji proti obljubljeni deželi pogovarjali o velikem plačilu, nikar ne pozabimo poprašati: „Ali smo pa mi na pravi poti, katera naravnost v sveti raj pelja?“ — To se moramo večkrat poprašati, ker več je potov in vendar je le en sami pravi. Pa tudi le eden je, ki je poznal le ta pravi pot v nebeški raj, in ta je Jezus Kristus, ki je od tam prišel, kamor mi gremo. On sam je rekel: *Jaz sem pot, resnica in življenje.* (Jan. 14, 6.) *Kdor hodi za menoj, ne hodi po temi, ampak bo imel luč življenja.* (Jan. 8, 12.) Kaj pa je ta luč družega, kakor večna luč, katero vsakemu želimo, kateri se je s tega sveta v večnost preselil. Tista pot tedaj je prava v obljubljeni deželo, katero je Jezus pokazal. Pa ni ravno prijetna, gladka, vesela, ampak je večidel z ostrim peskom trpljenja posuta in s trnjem žalosti in skrbi nastlana. Jezus sam je to resnico večkrat zatrjeval. On pravi, da pot, katera pelja v življenje, je ozka, in malo jih gré po nji, pot pa, katera pelja v pogubljenje, je široka in veliko jih gré po nji. Prevažno vprašanje toraj: po kateri poti pa mi gremo? Dalje Jezus kliče: *Kdor hoče za menoj priti, ta naj vzame svoj križ na ramo in naj hodi za mano, ne hodi toraj sam, ampak tudi svoj križ vzemi seboj!* Ali pa tudi gremo tako za Jezusom? Pač neradi! križ nositi, to se nam zdi pretežko, brez truda bi radi nebesa dobili. — Jezus nam pa še natančneje opiše ozko in široko pot, ko nas uči, da zveličani so krotki in ponižni, njih je nebeško kraljestvo, — ne pa prevzetni in napuhnjeni, ker ti bodo

ponižani, zavrženi; zveličani so mirni, ne pa jezni in sovražni; zveličani so, kateri so pravice lačni in žejni, ne pa svetnega blaga lakomni in grešnih veselie željni; zveličani so tisti, kateri so čistega srca, ne pa nesramneži, nečistniki in klafači; zveličani toraj bodo oni, ki se zatajujejo, ne pa oni, ki po grešnih željah živé; zveličani bodo sveti, ne pa grešniki! Oh, preljubi, o tem se še posebno radi vprašujmo: ali smo na edino pravi poti, ali nismo?

Boljših in koristniših vprašanj in pogovorov vam za popotovanje proti nebesom ne vem nasvetovati kakor te, ki ste jih danes slišali. Nikoli toraj ne pozabimo, da tukaj na zemlji smo ptujci, le malo časa nam je tu ostati; da že gremo iz ptuje dežele, le to ne vemo, kako daleč je še iz nje do prave domačije; da moramo prazni iti tje v ptujo deželo, ker posvetno blago tam nič ne velja, da nas čaka tam neizmerno veliko plačilo, ki se pa ne dá brez truda in težkega dela pridobiti. Nikdar ne pozabimo, da le po pravi poti se pride v pravi kraj, in da le ena je pot, katera naravnost pelja v Očetov dom in če nismo na ti, smo zašli, in za nas ni druge rešitve, kakor da se o pravem času nazaj vrnemo ter s pravo odkritosrčno pokoro svojo zmoto popravljajmo, kajti konečno obvelja samo to le: edino pot nedolžnosti ali pa pot pokore nas pripelja v večno veselje. Amen.

Jan. Potočnik.

Peta nedelja po veliki noči.

I. Zakaj nekateri pravijo, da molitev nič ne pomaga?

Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal. Jan. 16, 23.

Mojzes večkrat moli za svoje ljudstvo, — in je uslišan; David moli, da naj ga Bog reši njegovih sovražnikov, — in je otét; Elija prosi Boga prepotrebne dežja na zemljo, — in sprosi ga; Jona moli v trebuhu ribe, — in riba ga vrže na suho; Daniel moli v levovi jami, — in divje zveri mu nič žalega ne storé; trije mladenči molijo v ognjeni babilonski peči, — in glej, ogenj jih ne poškoduje; Judita prosi gredoč nad Holoferna Boga za pomoč, — in jo doseže; Ester moli, in tudi drugim moliti velí za Judovski rod, kateremu je smrtna kazen zažugana, — in reši ga; Suzana moli s solznimi očmi k Bogu, — in nepričakovano je rešena smrti; Peter v temni noči zdihuje in dneva svoje smrti pričakuje, verni pa brez nehanja za njega prosijo, — in rešen je po angelju; sv. Peter moli nad bolniki,

ter jih z molitvijo ozdravlja, celo mrtvo Tabito k življenju obudi; sv. Gregorij, čudodelnik imenovan, hoče cerkev zidati, prosi, naj se gora odmakne, in se zgodi; sv. Konrad nima v puščavi vode, toraj prosi Boga za njo, — zemlja se odpre in on pije hladni studenec; grozoviti Atila plane na Francosko, ter žuga pokončati mesto Troyes (r. Troá); pa sv. Lup, takratni škof, prosi Boga za pomoč, ter gre z zaupanjem silnemu sovražniku nasproti, in glejte, skaže se, da so srca ljudi, kakor vosek v rokah božjih: Atila se ustraši svetnika, srce se mu omeči, ter obljubi mestu prizanesti, kar tudi res spolni; pobožni papež Pij V. premaga v l. 1571 Turke bolj z rožnim vencem, kot vojaki z meči! . . .

Predragi v Gospodu! Zakaj sem vam te zglede povedal? Zato, da bi iz njih spoznali moč molitve! Jaz bi vam še labko tisoč družih resničnih dogodeb povedal, iz katerih se vidi, da je molitev naša vsegamogočna prijateljica, pa ni potrebe; komur en zglede ni dosti, temu jih tudi tisoč nič ne pomaga. — Bog sam nam je pa tudi z besedo razodel, da molitev pri njem vse zamore, ker je rekel Mojzesu, prosečemu za svoje ljudstvo: *Vidim, da je to ljudstvo trdovratno, pusti me, da ga pokončam, in da zbrišem njegovo ime spod neba;* (V. Mojz. 9, 14.) hotel je reči: nehaj moliti in prositi, zakaj dokler zanje moliš, jih ne morem kaznovati. Kdo bi si toraj še upal reči, da molitev ni naša mogočna tovarišica? — Pa vendar, kakor sami veste, se sliši večkrat ugovor, da molitev nič ne pomaga, da je le zguba in potrata časa in več tacih nespametnih besedi. Taki ugovori izvirajo večinoma iz srca, katero je že zdavnej vso vero na Boga otreslo, in katero hoče svoje zanikarnosti in pregrešne zamude nekako pred svetom opravičevati; pa o tacih nevernikih danes ne mislim govoriti, in njihovih praznih ugovorov zoper dolžnost in potrebo molitve ne pobijati, ker vem, da tacih ljudi tudi sedaj tukaj med nami ni; pač pa je tudi sicer dobrih kristijanov dosti, kateri semtertje nekako dvomijo nad močjo molitve, ter skoraj obupljivo tožijo, češ molim in prosim, pa nisem uslišan, nič ne dosežem, že morda nisem vreden, ali pa moje molitve niso za nič; ter tako molitve čedalje bolj mrzlo opravljajo, ali pa celo opuščajo; toda vedite, da to je le satanova zadruga, s katero vas hoče od molitve odvrniti; toraj vam hočem danes v tolažbo in spodbudo povedati: od kod to pride, da nekateri menijo, da njihove molitve nič ne veljajo!

1. Sv. Tomaž je bil neveren, dokler ni Jezusa videl in ni imel prilike svoje roke v njegovo odprto stran položiti, ravno tako je še tudi sedaj dosti tacih nevernih Tomažev, kateri ne verujejo, da njihove molitve kaj veljajo, zato ker vselej sadú molitve ne vidijo, ali ne ob-

čutijo. Pa nespametno je trditi, da molitev nič ne pomaga, samo zaradi tega, če se sad molitve vselej očitno ne pokaže. Saj ni samo to res, kar se vidi s telesnimi očmi, ali tiplje z rokami, ampak je tudi veliko resničnega, česar z očmi ne vidimo in z rokami ne tipljemo. Glej, ti imaš dušo, s katero misliš in poželiš, pa je ne vidiš, in nespameten bi bil, če bi rekel, da je nimaš. Zrak nas povsod obdaja, katerega ne vidimo in ne tipljemo, pa si bo li kdo upal reči, da ga ni? Ravno tako tudi sad molitve dostikrat nam prikrit ostane, posebno vselej, kadar je sad molitve duhoven, t. j. duhovne milosti, katerih sedaj videti ne moremo, pa so vendar-le resnične. Mi si z molitvijo sprosimo odpuščanje grehov, z molitvijo zanje zadostujemo, ter si množimo zaslužnje za nebesa, kar vsega sedaj nič ne vidimo in ne čutimo, in vendar je res; videli in spoznali bomo to enkrat, ko bomo vse to v bukvah življenja zapisano brali. — Ti si velikokrat v skušnjavah in nevarnostih hudo grešiti, pa vendar dostikrat skušnjave premagaš in iz nevarnosti srečno brez greha odideš; ti sedaj še sam ne veš in ne čutiš, kako in zakaj da si skušnjave premagal, enkrat boš pa zvedel, da to milost ti je Bog dal zavoljo tvoje molitve; in če bi bil ti še bolj goreče in presrčniše molil, bi si bil gotovo še več milosti sprosil, s katerimi bi bil še večkrat in bolj slavno zmagal, če bi tudi sam tega ne čutil!

Skušnja nas uči, da dobri ljudje radi molijo, hudobni pa ne radi; kdo more reči, da dobri niso ravno zavoljo tega dobri, ker radi molijo; hudobni pa zavoljo tega hudobni, ker ne molijo? In če se človek dalj časa velikih grehov zdrži, če že tudi posebno v čednostih ne raste, je to gotovo sad posebne milosti, katero si je z molitvijo sprosil; kdo bi si po tem takem upal reči: da molitev ni za nič? Kaj mar ni to obilen sad molitve? Če ti podpreš zid, kateri se hoče podreti, pač res, da se zavoljo tega zid ne bo zravnal, pa vendar te podpore ne boš imel kot nepotrebne; zakaj, porečeš, če se tudi zid zavoljo te podpore ne zravnal, se pa vsaj ne bo podr! Taka je tudi z molitvijo, če tudi človeka samo pred padcem varuje, je že to velik dobiček molitve, če ga tudi ravno z roko ne moremo prijeti ali z očmi videti.

Pa dostikrat slišim, da kdo pravi: jaz molim in molim, da bi me ta ali ona skušnjava pustila, da bi se ložej premagal, tega greha zdržal, pa vse nič ne pomaga! — Vprašam te, ljubi moj, kako pa moreš ti vedeti, da nič ne pomaga? Ali ti veš, kakošen bi še le bil, ko bi nič ne molil? Pa če ne čutiš in ne spoznaš nobene moči molitve nad seboj, še ni molitev tega kriva, ampak ti sam, ker morebiti

prav ne moliš, si mlačen, mrzel, raztresen pri molitvi; moliš tako, da še sebe ne umeš in ne slišiš, pa bi rad, da bi te Bog uslišal? Ali pa se premalo nevarnost in grešnih priložnost ogiblješ. Odpravi najprej pomanjkljivosti od svoje strani, ogibaj se slabih priložnost, pripravi se lepo na molitev, bodi med molitvijo zbran, prizadevaj si tudi sam za to, kar prosiš: potem pa pridi in reci, če boš mogel, da molitev nič ne pomaga, da nimaš nobenega dobička od molitve?

2. Drugi vzrok, zakaj da nekateri molitev tako v nič devajo. pa je ta, ker niso precej uslišani, — ali pa, ker ravno tega ne dosežejo, za kar prosijo.

Ti praviš: molitev nič ne pomaga, če dvakrat, trikrat za kako reč poprosiš, pa je ne dobiš. Kako pa je to, da ti tudi pri družih rečeh ne govoriš tako? Glej, koliko časa n. pr. preteče od setve do žetve; marsikatero rose je treba, marsikaterega dežja, dokler setva ne dozori! Tako je tudi v duhovnih rečeh. Bog te pusti včasih dolgo čakati, prositi, potem ti še le dá, ker on je obljubil le stanovitno molitev uslišati! Če Bog tvoje prošnje precej ne usliši, še to ni znamenje, da so tvoje molitve zastoj, ampak ravno narobe si jaz upam trditi, da tvoje molitve so le tedaj Bogu všeč, kadar dolgo ne dosežeš, kar prosiš. Le pomisli, kako prevzetan in trmast je marsikateri otrok, kateremu se precej vsaka želja spolni; in kako ošaben bi bil ti, ko bi vselej precej dosegel, kar bi rad! Ker je pa Bog tvoj dobri Oče, te hoče v ponižnosti obdržati, zato te precej ne usliši; kaj ni to lep sad molitve? In če boš ti le naprej in naprej stanovitno molil, boš dosegel milost za milostjo, dokler ne boš dosegel svojega zaželenega cilja in konca! — Mesto da bi godrnjal in molitev zametoval, če ti Bog precej hlebee kruha pred usta ne vrže, kadar po njem zineš; se rajše veseli, da ti Bog odlaša dati, kar bi rad, ter bodi prepričan, da ti ravno s tem Bog dobro hoče, da so mu tvoje molitve ljube, in da boš ob svojem času lepo plačilo prejel!

Egiptovski Jožef je po nedolžnem v ječo prišel. Kdo vé, koliko prošenj in zdihljejev je on proti nebesom poslal, da bi ga Bog ječe rešil; pa Gospod ga 2 leti ni ječe rešil, zato, da ga je o priložnem času tolikanj bolj povzdignil; ga prvega za kraljem postavil, ter ves Egipt po njem lakote rešil. — Ana, Elkanova žena, je dolgo časa zdihovala in Boga sina prosila; pa Bog je dolgo ni uslišal, zato, da ji je pozneje modrejšega in bogaboječega sina preroka Samuela dal! — Bog toraj z nami dobro hoče, če nas vselej precej ne usliši.

Ravno tako pa, kakor je nespametno molitev opuščati ali zaničevati zavoljo tega, če kdo precej ne dobi, kar bi rad, je tudi nespametno molitev zaničevati zarad tega, če kdo ravno tega ne dobi,

kar prosi. Iz tega, da kdo ne dobi, kar prosi, se še ne smé sklepati, da njegova molitev sploh nič ne velja, da je zgubljena in zastoj. Sv. Bernard pravi: *Če mi ne zadobimo tega, za kar prosimo, dobimo pa kaj drugega, kar je za nas boljše in koristniše nego onega, za kar smo prosili.* — Glejte, zgubljeni sin je prosil svojega očeta le, da bi smel biti za najmanjšega najemnika pri hiši, pa oče mu ni uslišal prošnje, dal mu je več, kakor je prosil, dal mu je zgubljene sinovske pravice nazaj. Ta oče je Bog sam, mi smo pa zgubljeni njegovi sinovi, zgubljene ovce njegove čede.

Mati Cebedejevih sinov je prosila Jezusa, naj jima dá posvetno čast in bogastvo; pa to Jezusu ni bilo po volji, a vendar-le njene prošnje ni zavrgel, skazal je njenima sinovoma veliko večjo milost, da jih je posadil pred svoj nebeški tron, kjer bosta enkrat z Jezusom svet sodila. (Mat. 20.)

Glejte, da molitve in prošnje naše niso nikdar zastoj, če tudi tega ne zadobimo, za kar prosimo; zakaj pa da nam Bog vselej tega ne dá, to vé pa Bog bolj kot mi, ker le on vé, kaj je za nas bolje. Bog ravná z nami, kakor dober prijatelj s prijateljem, kakor dober oče s svojim otrokom. Dober prijatelj dá prijatelju, česar ga prosi, če vé, da mu bo to, kar mu dá, zares tudi k dobremu služilo; če pa prijatelj pravega prijatelja napačnih reči prosi, o katerih vé, da bi bile njemu škodljive in nevarne, mu jih ne dá, in sicer ravno zato ne, ker je pravi prijatelj njegov. — Dober oče dá otroku, česar ga prosi, dokler vé, da mu ne bo škodovalo; če bi ga pa dete kruha prosilo, ker bi ne vedelo, da je to, česar ga prosi, le kamen, — ali mislite, da mu bo dober oče kamen dal? Ako ti toraj nebeškega Očeta prosiš, da bi ti dal bogastva, pa on previdi, da bi ti blago zapiral, z njim krivico delal, nerodno živel, ter bi na tvoji vesti kot težak kamen ležalo, katerega bi ti odvaliti ne mogel; ali mar meniš, da ti bo Bog namesto vsakdanjega kruha zares ta kamen dal? O ne! Bog bi bil potem tvoje nesreče kriv! Zato ti pa ne dá, kar ga prosiš, ker je neskončno moder in dober oče! — Ali če bi dete očeta za ribo prosilo, ker bi ne spoznalo, da ni riba, ampak le strupena kača, ali mu bo res oče kačo dal? Ali če bi dete očeta za nož prosilo, da bi si z njim igralo, ali mislite, da ga mu bo skrben oče res dal? Tako prosimo tudi mi za marsikatero dobroto, katera nam je nevarniša kot kača, in zato nam je Oče nebeški ne dá, in ker nam je ne dá, smo precej pripravljene reči: da molitev nič ne pomaga! — Molitev, če je prav in dobro opravljena, že vselej pomaga, če tudi ne vselej tako, kakor si mi želimo, pa tako, kakor je za nas bolj

prav. O kako srečni smo, da imamo tako dobrega in skrbnega Očeta v nebesih!

3. So pa tudi ljudje, katerim kar v glavo ne gré, da bi njihove molitve pri Bogu kaj zalegle, zato ker so pri molitvi vsi razmišljeni, ter imajo srce trdo kot kamen, ter se jim molitev še celo zoprna zdi. Taki ljudje molitve sploh ne zavržejo, ampak le njihove molitve se jim zdé, kakor da bi nič ne veljale, in jih zavoljo tega tudi kot prazne in nepotrebne opuščajo!

Da bi jaz tebi, preljubi kristijan, če si med temi, srčnost dal, te vprašam: Kaj bi ti rekel bolniku, kateri bi ne hotel kar nobenih jedil zavžiti, zato ker mu ne dopadajo, ali se mu še celo studijo, ter misli, da mu zato tudi ne morejo pomagati, ampak le škodovati? Ti bi mu gotovo rekel: „Le posili se, prijatelj, le premagaj se; zakaj, če ne boš prav nič vžival, boš tako slab, da boš moral same slabosti umreti, in če si ti tudi jed ali zdravilo studi, boš počasi vendar le okrepcan in živ ostal!“ — In jaz, kakor dušni zdravnik, ravno tako tebi rečem: „Gorjé tebi, če vse duhovne pobožnosti v nemar puščaš; ti boš tako oslabel v duhovni moči, da te bo vsaka sapica skušnjave v velike grehe potegnila, in ti še ne boš v stanu tistih svojih dolžnost dopolnjevati, katere si pod smrtnim grehom dopolniti dolžan.“

Glej, če si ti pri molitvi razmišljen in mrzel, pa zoper svojo dobro voljo, in si prizadevaš, da bi prav in pobožno molil, izhaja tvoja raztresenost bolj iz slabosti, kakor pa iz hudobije, ali pregrešne lenobe in zanikernosti, toraj je nisi sam kriv, je ne iščeš, se v njej vedoma ne mudiš, — tedaj nič ne maraj, če ti tudi molitev ne gré tako gladko in sladko, kakor bi rad, le moli vsejedno svojo pot, in bodi prepričan, da ne boš molil zastonj; zakaj sv. Avguštin uči: *da že tak prav moli, ki si prizadeva prav moliti*. Kar boš z vojskovanjem, premagovanjem in s težavo storil, ti bo še več zasluženja in dobička pri Bogu donašalo. — Če pa ti le takrat rad moliš, kadar se ti prijetno in sladko zdi, in če meniš, da je tvoja molitev le takrat Bogu dopadljiva, se motiš. Kadar ti prijetnosti in sladkosti v molitvi iščeš, takrat samega sebe iščeš; in če ti zavoljo neprijetnosti molitev opuščaš, tedaj ne ravnaš po Božji, ampak po — svoji volji, kar Bogu ne more biti všeč!

Da bi te, kristijan moj, pregovoril tudi takrat zvesto moliti, kadar se ti neprijetno zdi, kadar si mrzel in raztresen, ti dam to-le priliko: Če bi velel oče svojemu sinu, kateri bi bil silno slab in bo-lehen, kaj prinesiti, ter bi sin očeta rad ubogal, pa bi mu zavoljo slabosti reči le počasi donašal, da, morebiti tudi semtertje postajal

in si oddihoval, morebiti še celo padal, ter reči, katere bi donašal, tudi kaj potrl; — vprašam te: ali bi se mu oče pač zavoljo tega kaj grozil? O gotovo ne, posebno ne, če bi se sin zavoljo svoje slabosti in slabo opravljene pokorščine še žalostnega kazal in solzil! Očetu bi se namreč sin smilil, bi ga dvignil in ga pohvalil, če tudi ne ravno zato, kar je storil, pa vsaj zato, kar je storiti hotel, in zavoljo tega, ker je bil žalosten nad tem, da ni vsega prav dobro in lično storiti mogel! Glej, ravno tako ima tudi nebeški Oče usmiljenje s teboj, če ti vse storiš, kar storiti moreš, če tudi slabo storiš, saj govori kraljevi pevec David: *Kakor se oče otrok usmili, tako se Gospod usmili njih, ki se ga bojé; ker on vé, kakošne stvari smo; pomni, da smo prah.* Take molitve, če tudi slabe same na sebi, so Bogu zavoljo dobre volje, ki jo imaš, dopadljive in jih poslušá, kakor je nekdaj Marija sv. Brigiti razodela.

Bog nas po svoji modrosti dostikrat več časa v taki duhovni zapuščenosti in suhosti pusti, zato da nas vadi prave ponižnosti, da nam dá spoznati, kako slabe stvari smo sami po sebi; in da nas obvaruje napuha v srci, da bi sami sebi ne dopadali, zlasti kadar bi se svojih gorečih molitev ali pobožnost domislili; nekaj pa tudi, da nas kaznuje za naše grehe, zato nam ne dá sladkost in prijetnost pri molitvi občutiti; pa tudi zato, da našo potrpežljivost in zaupanje na skušnjo deva, kakor se je godilo pri oni Kananejski ženi, pri kateri se je delal, kakor bi je ne slišal. Toda kristijan, pri vsem tem ti le moli stanovitno naprej, ne plaši se, ne zgubi srčnosti, ne zupanja, kakor Kananejska žena; in če se ne boš pustil premagati in od molitve odvrniti bodi si že zavoljo katerekoli težave ali neprijetnosti, boš pozneje toliko več in obilnih milosti naenkrat zadobil!

Sicer pa vedi tudi, da prijetnost, sladkost, tolažba, mir in občutljivo srce, kakor tudi ponehanje skušnjav, še niso poglavitni sad in dobiček molitve; in kdor tega ne okuša ali ne občuti, naj nikar ne misli, da molitev njegova ni za nič, da nič ne pomaga. Pravi sad in dobiček dobre in stanovitne molitve je ta, da imamo moči dovolj, vsako grešno nagnenje v sebi zatreti, da smo stanovitni v dobrem tudi v stiskah in križih, da smo ponižni in sami sebe zaničujemo, da smo potrpežljivi in krotki s seboj in svojim bližnjim. Te so boljši milosti, teh smemo bolj veseli biti, kakor pa sladkosti in prijetnosti pri molitvi. Zato je rekla sv. Terezija, da so bili svetniki, kateri niso nikoli v svojem življenji okusili, kaj je sladkost, prijetnost, ali tolažba pri molitvi, pa so vendar stanovitni ostali v dobrem in se do velike svetosti povzdignili. Bili so podobni ljudem, kateri prebivajo po visokih

gorah, in kateri nič drugzega ne uživajo kot mleko in suh kruh, kateri so pa vendar zdrave barve in čvrsti, starost dočakajo, ter se do starosti zdrave in močne ohranijo. Tako jih tudi Bog veliko k nebesom in k popolnosti vodi po potu zapuščenosti, po potu vednega vojskovanja, katerim pa deli moč, veliko za Boga pretrpeti in stanovitnim ostati do konca!

Zatoraj, predragi, nikar nikdar ne obupuj in ne zgubi srčnosti, ter ne reci, da molitev nič ne pomaga, če se tudi po molitvi še zmiraj čutiš zapuščenega, s skušnjavami nadlegovanega, morebiti še bolj, kot poprej. To ni znamenje, da tvoje molitve Bogu ne dopadajo, ampak to je le znamenje, da so Bogu dopadljive in da te hudobni duh hoče ob njih sad spraviti s tem, da te hoče od molitve odvrniti, češ saj tvoje raztresene, mrzle molitve ne veljajo nič, toraj najboljše storiš, da jih opustiš. Nikar se ne pustite premagati s hudim, ampak vi hudo z dobrim premagajte. Vojskujte se, in na to vojsko bodite vedno pripravljeni, saj vas že sv. Duh opominja, da se mora slehrni, kateri se hoče Bogu izročiti, na take skušnjave pripravljati, govori namreč: *Sin, ko v službo božjo stopiš, pripravi svojo dušo za skušnjava.* (Sir. 2, 1.)

Toraj ti še enkrat rečem, kristijan moj, z veliko skrbjo, potpežljivostjo in stanovitnostjo opravljaj brez nehanja vsak dan svoje molitve, če tudi precej ali vselej ne vidiš, ali ne občutiš njihovega sadu, ali če tudi vselej in precej ne prejmeš, kar prosiš, ter si suh in pust pri molitvi. Nikoli ne misli in ne reci, da je molitev zastonj ali zgubljena, gotovo imamo vselej kak dobiček od nje, če tudi zanj ne vemo; kako bi bil pa mogel drugače Kristus reči: *Prositate in bote prejeli, da bo vaše veselje dopolnjeno.* (Jan. 16, 24.) Amen.

Andr. Šimenec.

2. Pravega prosilca dve imenitni lastnosti.

Prositate in bote prejeli, da bo vaše
veselje dopolnjeno. Jan. 16, 24.

Ako bi imel podložen do svojega kralja ali cesarja kako prošnjo in bi mu to prošnjo podal spisano, toda v njej bi se nahajali veliki pogreški, kaj mislite, predragi, ali bo vladar uslišal tako prošnjo? Gotovo boste prav sodili, če rečete, da taka prošnja ne zasluži, da bi bila uslišana.

Kristijanje! Tudi razmere našega življenja so take, da nas priganjajo k marsikateri prošnji do najvišjega vladarja zemlje in nebes. Dan na dan čutimo to potrebo, in sv. mati katoliška cerkev je spoznavši britko zapuščenost Adamovih otrok odločila še posebne dneve v ta namen. Sv. evangelij današnjega dne nam kaže, da smo se že prav približali tako imenovanim prošnjim dnevom, ko bomo v očitnih molitvah podajali obširne prošnje svojemu Bogu. Saj nas k temu nagovarja naš nebeški Učenik sam rekoč: *Prositate, in bote prejelji, da bo vaše veselje dopolnjeno*. Znano nam je tudi iz stare zaveze, da predobrotljivi Bog marsikateremu prosilecu še več dá, kakor ga je prosil. Salomon n. pr. ga je prosil modrosti, Bog pa mu je poleg te dodelil še to, česar ga ni prosil, bogastvo namreč in slavo, da nikogar ni bilo njemu enacega med vsemi poprejšnjimi kralji. (III. Kralj. 3, 13.)

Vkljub temu pa, da je Bog neskončno dobrotljiv, vkljub temu, da imamo nešteto izgledov uslišane molitve, zgodi se pa vendar-le mnogo mnogokrat, da nebeški Oče prosileca ne usliši. Pač redek je med nami, ki bi kaj tacega ne skusil že sam na sebi. Kako naj si to razlagamo?

Vzroka bo treba poiskati v naših prošnjah, oziroma v nas prosilcih. Prošnje naše namreč le prevečkrat zato ne zaslužijo biti uslišane, ker je preveč pogreškov v njih. Izmed raznih mogočih pogreškov omenim danes le dveh. Kristijan namreč večkrat prosi Boga v stanu smrtnega greha, in prosi ga kaj tacega, kar bi ga, ko bi mu bilo dodeljeno, gotovo oviralo na večnem izveličanji. Kdor tako prosi in kaj tacega prosi, temu so zastonj govornjene besede Kristusove: *Prositate, in bote prejelji, da bo vaše veselje dopolnjeno*. Veselje se takemu prosilecu ne more dopolniti, prošnje mu Bog ne more uslišati. Kajti on je sovražnik Božji in sovražnik lastne duše.

Da more Bog prosileca uslišati, treba je prosilecu zlasti dveh lastnosti: I. biti mora v stanu gnade božje in II. prositi mora Boga za to, kar je človeku v večni dušni prid. Tak prosilec je pravi prosilec! Te dve lastnosti pravega prosileca premislimo sedaj nekoliko natančneje!

I. Pravega prosileca prva dolžnost je ta, da mora biti v stanu milosti božje.

Sree tistega, ki moli, more se primerjati kadilnici. Ako je kadilnica napolnjena z nesnago, ako v njej tlé smrdljive snovi namesto čistega kadila, potem se pač ne more drugačen, kakor zoprni,

smrdljiv duh iz nje vzdigovati. Ravno taka je s človekom, ki Boga česa prosi. Ako je njegovo sree polno pregreh in hudobij, pač ne more biti drugače, kot da se Bogu taka molitev studi. Kralj David je to dobro vedel, zato je klical tako-le k Gospodu: *Moja molitev pridi kot kadilo pred tvoje obličje.* (Ps 140, 2.) Z ozirom na dar hudobnega Kajna in gledé darú pravičnega Abeljna pravi sv. Ciprijan: *Bog ni gledal na njuna darova, ampak na srce.*

Ako bi kdo umoril edinega in ljubljeneega sina kakega očeta in bi ga potem prišel s krvavimi rokami prosit odpuščanja, težko težko, da bi bil uslišan, poprej bi si moral vsaj roke krvi očistiti. In glejte! Grešnik pa je morilec in ubijalec edinorojenega Sina božjega. Ako se s tako omadeževanim srcem poda k molitvi: ali smé, ali more upati, da ga bo nebeški Oče uslišal? Namesto odpuščanja bo zaslišal iz ust neskončno pravičnega Boga one besede, ki jih je govoril že po preroku Izaiji (1, 15.): . . . *in če tudi pomnožujete molitev, vas vendar ne bom uslišal; zakaj vaše roke so polne krvi.*

Najnavadnjša molitvica naša je „Oče naš“. Sedaj pa prevdarimo, kako kristijan, ki ni v stanu milosti božje, tako rekoč še sam prosi Boga, naj ga nikar ne usliši.

Grešnik zakliče proti nebesom: „Oče naš!“ To je gola predrznost; saj je vedno njegov neubogljiv otrok. „Posvečeno bodi Tvoje ime“, pravi. Toda z grehi in hudobijami mu v eno mer dela le nečast. Z jezikom sicer moli: „Zgôdi se Tvoja volja“, v vsakdanjem življenji pa božji volji vedno nasprotno ravná. Celó odpuščanja ga prosi rekoč: „In odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom“. Toda tako proseč ob enem laže. Kajti srce njegovo se ne zmeni za to, da bi sovražnikom popolnoma odpustilo, marveč še misli, kako bi se moglo nad njimi zmaščevati. Slednjič se celo upa reči: „In nas ne vpelji v skušnjavo“. Sam pa zmiraj išče skušnjav med slabimi tovaršijami in grešnimi priložnostmi. Pa tudi svojim početkom prav nič ne brani, da bi mu skušnjav ne napravljali.

Kakor vidite, ljubi kristijanje, grešnik Boga z molitvijo bolj draži kot resnično prosi, in ravno zato se Bog na tak dar ne more milostljivo ozreti. Gotovo pa bi predobrotljivi Bog uslišal prosilca, ko bi bil v stanu milosti božje, ali da bi skušal vsaj s skesanim in potrjim sree posnemati ponižnega cestninarja v tempeljnu, o katerem Kristus sam trdi, *da je šel opravičen v svojo hišo.* (Luk. 18, 14.)

II. Zakaj pa moli pravi prosilec? Rekli smo poprej, da je druga lastnost pravega prosilca ta, da on prosi Boga le za to, kar mu je v večni, dušni prid.

Jezus Kristus je učeč svoje učence moliti tako-le rekel po besedah današnjega evangelija: *Resnično, resnično vam povem: Ako bote Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal.* Kedaj pa prosimo v imenu Jezusovem? Takrat, kadar nič tacega ne prosimo, da bi bilo našemu izveličanju škodljivo. Ali, da vam povem z besedami sv. Avgušтина: *Karkoli prosimo, kar nam ni pomagljivo k izveličanju, tega ne prosimo v Izveličarjevem imenu.* Ako bi kak neumen, blazen človek prosil svojega prijatelja, naj mu dá oster nož, gotovo ga mu ne bo dal; mogoče, da ga mu s silo izvije. Tako tudi Bog gotovo odreče tako prošnjo, ki je škodljiva dušnemu blagru človekovemu; vendar pa marsikaj dodeli v svoji jezi, kar bi odrekel v svoji milosti.

Pri tem mi prihaja na misli „izgubljeni sin“. Ali bi ne bilo zanj stokrat bolje, ako bi ne bil prejel dote od svojega očeta? Saj je on ravno zavoljo tega zabredel v premnoge pregrehe ter se zakopal v veliko revščino. Podobno se godi tudi z nami. Razložek je le ta, da nam nebeški Oče noče vselej izročiti dote t. j. prošnje uslišati. Morebiti prosimo Boga zdravja, pa smo nasproti temu še bolj bolni. Morebiti ga kdo prosi večjega premoženja, toda noče se mu pomnožiti. Bog vsevedni in neskončno modri pač dobro vé, kaj je boljše za izveličanje naše duše.

Bere se o nekem bolniku, ki je že dolgo časa zdihoval na bolniški postelji, da je nekega dne prosil svoje ljudi, naj ga ponesó k grobu sv. Tomaža Kenterberiskega, da bi tam dobil zaželeno zdravje. Vse to se potem tudi v resnici zgodi. Domu se povrnivšega pa vprašajo, ali je pač molil s tem namenom in pristavkom, če je ozdravljenje dobro tudi za to, da svojo dušo večno izveliča? Ker se tega ne more spomniti, podá se nazaj k grobu sv. škofa in mučenca, pade tam na svoja kolena ter goreče moli proseč, naj bi se mu poprejšnja bolezen spet povrnila, ako dobljeno zdravje ni dobro za njegov dušni blagor. In glejte čudo! Naenkrat ga na prošnjo tega svetnika prejšnja bolezen spet prime. Iz tega je spoznati, da je bila bolezen zanj ne precenljive vrednosti, in da mu je rešila edino dušo.

Najboljše stori toraj tisti prosilec, ki Bogu prepusti, ali naj usliši njegovo prošnjo, ali naj jo zavrže. Na ta način se pokaže udanost v voljo božjo. Prelepo je v tem oziru molil večkrat sv. Avguštin. „Jaz sem otrok,“ pripoznal je dostikrat, „in ravno zavoljo tega ne vem, kaj mi je k pridu. Jaz sem slab, bolan človek, in ravno zaradi tega ne razumem, kaj mi je k zdravju. Delaj toraj z manoj, o Gospod, kakor ti hočeš, in kakor ti veš, da je za-me najboljše. Daj mi v tem življenji, česar iščem, ako mi hočeš dati. Daj mi zdravje, srečo, blagoslov in blago; toda nikar ne glej na mojo počutno poželjivost in

nagnenje. Le ako je tebi všeč in meni v izveličanje, dodeli mi le-to; ako pa ni dobro za-me, in ako mi ravno zavoljo tega nočeš dodeliti, prosim te, daj mi rajše bolezen, daj mi rajše revščino, pusti me v križih in težavah dalje živeti. Ti bodi moje življenje, po katerem samem hrepenim; ti moje zdravje, moja sreča, moje bogastvo, moja ljubezen, moja edina dobrota in moje vse!“

Vtisnite si, verni kristijanje, današnji moj nauk globoko v svoja srea. Prizadevajte si, da boste svoje molitve vselej opravljali v stanu milosti božje in da boste vedno na vso moč skrbeli za čisto ali vsaj skesano srce. In kolikokrat Boga prosite časnih blagrov, nikoli nikar ne pozabite pristavka: če bi bila uslišana prošnja v večno dušno izveličanje. Te lastnosti bodo tudi vas povzdignile med vrsto pravih prosilcev, nad katerimi se vselej spolni obljuba našega Izveličarja, ki je izrečena v osrčevalnih besedah: *Prositate, in bote prejeli, da bo vaše veselje dopolnjeno. Amen.*

† Jurij Matek.

Križev teden.

I. Prva dva pogoja dobre molitve: stan milosti božje in zaupanje v Boga.

Prositate in se vam bo dalo, iščite in bote najdlji, trkajte in se vam bo odprlo.

Luk. 11, 9.

Lepe, prelepe so obljube, ki jih Kristus v današnjem sv. evangeliju dela tistim, ki molijo, Boga kaj prosijo in iščejo pri njem potrebnih milosti in dobrot. Kristus pravi: *Prositate in se vam bo dalo, iščite in bote najdlji, trkajte in se vam bo odprlo.* Vendar, če te lepe evangelijske besede z vsakdanjo skušnjo primerjamo, kaj si moramo pri tem misliti, in kaj hočemo na to reči? Oh, kolikokrat Boga kaj prosimo in nismo uslišani, iščemo in ne najdemo, trkamo na vrata milosti božje in se nam ne odpró! Kaj je vzrok temu? Ali mar Bog svojih obljub več ne spolnuje? Oh, kako moremo kaj tacega od ljubelega Boga misliti? — Ali pa mar mi ne molimo tako, kakor bi imeli moliti, da bi Bog mogel naše molitve uslišati?

Naj vam toraj le-te tri dni križevega tedna govorim o pogojih dobre molitve, ali z drugimi besedami: kakšna mora naša mo-

litev biti, da bo uslišana? In sicer vam hočem danes le o prvih dveh pogojih dobre molitve govoriti, namreč da moramo moliti 1. v stanu milosti božje in 2. z zaupanjem. — Začeti hočem v imenu Jezusa in Marije.

I. Prva pogoja ali potreba dobre molitve, da bomo uslišani pred Bogom, je ta, da moramo moliti v stanu posvečujoče milosti božje, moliti moramo kot prijatelji in ne kot sovražniki Božji. Posvečujoča milost božja je prečudno lepa obleka, ki človeku dušo zališa in ga prijatelja Božjega naredi, in le v takem stanu smé človek stopiti pred božje obličje in smé upati, da bo kaj prejel. Saj še pred pozemeljske kralje in cesarje ne smé človek stopiti v vsakdanji, umazani in strgani obleki. Tako beremo v sv. pismu, da kralj David ni pustil k sebi nekih poslancev, ki so prišli v vsakdanji, umazani obleki. In Egipčovski Jožef se je moral, pridši iz ječe, poprej praznično obleči, preden je bil pripeljan pred kralja. In znano je iz sv. pisma, da, ko se je hotel Mojzes gorečemu grmu na gori Horebu približati, je zaslišal glas božji: *Sezuj svoje čevlje, zakaj kraj, kjer stojiš, je sveta zemlja.* (II. Mojz. 2.) In vsemu Izraelskemu ljudstvu je bilo zapovedano, *da naj operejo svoje oblačila*, preden je Bog doli stopil in jim na gori Sinajski svoje zapovedi dal. In sam Kristus nam pripoveduje v evangelijski priliki o ženitnini, da je bil človek, ki je prišel brez svatovskega oblačila (t. j. brez milosti božje), ven pahnen in vržen v zunanjo temo. (Mat. 22.) Kaj družega more pričakovati človek, ki hoče brez posvečujoče milosti božje k Bogu moliti? Sv. pismo nam pogostoma spričuje, da take molitve so zavržene pred božjim obličjem. Poslušajte, kako govori Bog sam po preroku Izaiju: (59, 1. 2.) *Glej, roka Gospodova ni okrajšana, da bi ne mogel pomagati, tudi njegovo uho ni gluho, da bi ne slišal* (t. j. vaših molitev), *temuč vaše hudobije vas ločijo od vašega Boga, in vaše pregrehe skrivajo pred vami njegovo obličje, da ne usliši* (vaših molitev). In prerok Jeremija (Žal. p. 3, 44.) pravi: *Oblak si pred-sé postavil, da ne predere molitev.* T. j. kakor nam črni oblaki nebo zakrivajo, tako nam naše pregrehe milostljivo božje obličje zakrivajo; naše hudobije so med Bogom in med nami neka stena, katere ne more predreti naša molitev. Zato pravi tudi sv. Krizostom: *Če bi se kdo tebe kaj prosec z blatnimi rokami tvojih nog dotaknil, bi ga ne le ne uslišal, ampak z nogo proč bacnil; kako si upaš toraj na tak način Boga kaj prositi? zakaj, kdor moli, se jezika posluži kakor roke, s katero se med molitvijo božjih nog dotakne.*

Vse to nam toraj dovolj spričuje, da Bog ne usliši grešnika, ki ni v stanu posvečujoče milosti božje, ki trdovratno v svojih smrtnih grehah n. pr. v pijančevanji, v nečistosti, grdem preklinjevanji, v jezi in sovraštvu itd. naprej živi, in nima volje se poboljšati. Hoče grešnik uslišan biti v svojih molitvah, je neogibljivo potrebno, da svoje grehe obžaluje in ima resnično voljo, se poboljšati, potem smé upati, da bo Bog njemu milostljiv, kakor onemu cestninarju, ki je skesano v tempeljnu molil, rekoč: *Bog, bodi milostljiv meni ubogemu grešniku.*

II. Ako smo pa v milosti božji, moramo Boga prositi tudi z zaupanjem. To lastnost dobre molitve zahteva sv. Jakob apostelj v svojem listu rekoč: *Prosi naj* (t. j. kdor Boga kaj prosi) *z zaupanjem brez vsega pomišljanja* (t. j. ne da bi nad božjo mogočnostjo ali dobrotljivostjo kaj dvomil; zakaj Bog hoče, da ga z zaupanjem premagajmo in da mu s tem takorekoč nekako sveto silo delajmo): *zakaj*, tako pravi sv. Jakob na dalje, *kdor si pomišlja, je enak morskemu valovu, katerega veter goni in sem ter tje meče. Naj toraj ne misli tak človek, da bo kaj prejel od Gospoda*, (ker le tista molitev se usliši, katera je sklenjena z živo vero in s trdnim zaupanjem. (Jak. 1, 6. 7.) In celo Jezus sam pravi: *Imejte vero* (ter zaupanje) *v Boga. Zakaj resnično vam povem: če kdo reče tej gori: Vzdigni se in vrzi se v morje, in ne pomišljuje v svojem srcu, temuč veruje, da se bo zgodilo, kar reče, se mu bo zgodilo.* Dokaz tega nam je sv. Gregor čudodelnik. — *Toraj vam povem*, pravi Kristus na dalje, *karkoli v molitvi prosite, verujte* (in zaupajte), *da bote prejeli, in se vam bo zgodilo.* (Mark. 11, 22—24.) To zaupanje se pa ne more opirati na naše zasluženje, ampak na neskončno dobrotljivost in milost božjo, na neskončno zasluženje Jezusa Kristusa, na božje obljube in poslednjič na priprošnjo preblažene Device Marije in ljubih Božjih svetnikov.

Prva dva vzroka našega zaupanja sta toraj neskončna dobrotljivost in milost božja in neskončno zasluženje Jezusa Kristusa; zakaj to sta dva neizmerna zaklada, iz katerih zamoremo vse upati, in katera se nikdar izprazniti ne moreta. Če bi namreč vsi ljudje zajemali in dobivali od tod vse dobrote, za katerekoli prosijo in si jih dobiti želé, ostaneta ta dva zaklada še vedno neskončna in neizmerna. Tretji vzrok našega zaupanja v Boga pri molitvi je razločna božja obljuba, saj Jezus sam pravi: *Resnično, resnično vam povem: Ako bote Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal. Prosite in bote prejeli.* (Jan. 16, 23. 24.) In da bi celo nobeden ne dvomil nad Gospodovimi besedami, je še rekel: *Nebo in zemlja bota prešla, moje*

beseđe pa ne bodo prešle. Kako bi toraj v Boga ne zaupali, ker on veleva, da naj prosimo, in obeta, da nas bo uslišal? — Četrti vzrok našega zaupanja v molitvi na Boga je priprošnja preblažene Device Marije in ljubih svetnikov Božjih. O, če Marija Mati Kristusova našo molitev s svojo mogočno priprošnjo pri Bogu podpira, kako bi mogli potem še dvomiti, da bi ne bili uslišani? Saj trdijo sv. učenci, da je njena prošnja nekako vsegamogočna, ker Jezus svoji Materi gotovo nobene prošnje ne more odreči. — Pa tudi na priprošnjo svetnikov smemo veliko zaupanje imeti, zakaj ko so še na zemlji živeli, so s svojimi molitvami veliko dobrot in milosti svojim bližnjim od Boga sprosil, koliko več zamorejo še le zdaj, ko so v nebesih!

In tako smo slišali danes dve pogoji, ali dve potrebni lastnosti, katere mora naša molitev imeti, da bomo uslišani pred Bogom. Moliti moramo namreč v milosti božji, toraj kot prijatelji Božji, ne pa v smrtnih grehah kot sovražniki Božji; zakaj kako bi mogli pač pričakovati, da bi Bog uslišal take, ki nespokorno in trdovratno v smrtnih grehah živé? Ali pa moramo se vsaj v resnici kesati svojih grehov in imeti trdno in resnično voljo se poboljšati, ker pravi sv. pismo, da skesanega in ponižnega srca Bog ne bo zavrgel. — Zraven tega moramo moliti pa tudi z vernim zaupanjem. To nam pričajo mnoge evangelijske prigodbe. S kolikor večim zaupanjem so nadložni in bolniki Jezusa kakih milosti prosili, toliko poprej so bili uslišani. Zato je Jezus mnogim rekel: „Pojdi v miru, tvoja vera (ali tvoje zaupanje) ti je pomagala“. Toraj skrbimo, da bomo v milosti božji in z vernim zaupanjem molili in po milosti božji in po priprošnji Marije Device in svetnikov Božjih bomo tudi mi dosegli, česar bomo Boga prosili. Amen.

Josip Krčon.

2. Tretja in četrta pogoja dobre molitve: ponižnost in zbranost duha.

Molitev ponižnega oblake predere.

Sir. 35, 21.

Dasiravno se nahajajo marsikateri ljudje, ki malo, ali celo nič ne molijo, vendar se more sploh reči, da mnogi ljudje še veliko molijo. Ali ravno tako pogostne so pritožbe ljudi, da niso uslišani v svojih molitvah, zato namreč ne, ker prav ne molijo, ker njih molitve nimajo potrebnih pogojev ali lastnosti. Zato sem se namenil te

tri dneve križevega tedna o nekaterih pogojih ali lastnostih dobre molitve govoriti. In v ta namen sem vam že včeraj govoril o dveh pogojih ali lastnostih dobre molitve, namreč o stanu gnade božje in o vernem zaupanju pri molitvi. Danes pa vam hočem o dveh drugih pogojih ali lastnostih dobre ter zdatne molitve govoriti, namreč o ponižnosti in zbranosti duha pri molitvi.

In kako potrebne ste te dve pogoji ali lastnosti dobre molitve! Kako malo je ponižnosti pri molitvi! In kako pogostne so pritožbe zavoljo razmišljenosti ali raztresenosti pri molitvi! Prosim toraj, da bi me pazno poslušali, kar vam hočem govoriti v imenu Jezusa in Marije.

I. Ena izmed najmenitnejših in najpotrebnejših pogoj ali lastnosti uspešne in dobre molitve je ponižnost. S to čednostjo pri molitvi Bogu skoraj najbolj dopademo, in ga nagnemo, da nas poprej usliši. Zato pravi sv. Ludovik, škof Tolosanski: *Nič ni Bogu tako prijetno, kakor če se globoko ponižujemo; zakaj toliko dražji je pred Bogom, kolikor manj vreden se človek sam sebi dozdeva.* S ponižnostjo prinesemo Bogu najdopadljivši dar, s katerim se mu prikupimo, da nas poprej usliši. Zakaj Boga ne moremo bolj počastiti, kakor če njegovo neskončno veličastvo in visokost na vso moč povzdiguje, svojo nevrednost in malenkost pred njim pa živo spoznavamo. Še celó nam ljudem se ljudje s ponižnostjo prikupijo, prevzetni pa so nam zoprni. Kako radi uslišimo ponižne prošnje siromaka in mu pomagamo, če je le v naši moči; kako ostuden se pa nam zdi ošaben berač! Koliko bolj zoprna mora šele biti pred neskončno velikim Bogom človeška prevzetnost, posebno v molitvah! Zato so si razumni in pametni ljudje v vsih časih prizadevali Boga v vsi ponižnosti potrebnih milosti in dobrot prositi. Ko je stari očak Abraham za mesti Sodomo in Gomoro Boga prosil, da bi ji vendar ne pokončal, se je pri tej priprošnji pred vsim drugim globoko ponižal, rekoč: *Govoril bom s svojim Gospodom, dasiravno sem prah in pepel.* In ko je zopet dalje prosil, je rekel: *Prosim, Gospod, ne zameri mi, če govorim: Kako pa, ko bi se jih 30 v njem dobilo?* — In ko je Abraham še tretjič prosil, je rekel v ponižnosti: *Prosim, ne jezi se, o Gospod, da še enkrat spregovorim: Kako pa, ko bi se jih v njem (mestu) deset (pravičnih) našlo?* In zaradi tako ponižne prošnje bi bil Bog prizanesel pregrešnemu mestu, ko bi jih bilo le deset pravičnih v njem. (I. Mojz. 18, 27, 32.) In ko je prerok Elija ob času strašne suše Boga za dež prosil, se je po besedah sv. pisma do tal ponižal in svoj

obraz približal kolenom. In ravno ta globoka Elijeva ponižnost v molitvi je oblake predrla, da je šel zopet na zemljo dež, kterege ni bilo že 3 leta in 6 mesecev. — Kako ljuba in prijetna je Bogu ponižnost, to nam je tudi prečista Devica Marija razodela, rekoč: *Gospod se je ozrl na ponižnost svoje dekle . . . Prevzetne je s sedeža pahnil, ponižne pa povzdignil.* — Kako dopadljiva je Bogu ponižna molitev, nasproti pa kako zoprna prevzetna, nam je Jezus prav živo pokazal v znani evangelijski priliki od prevzetnega farizeja in očitnega, pa skesanega in ponižnega grešnika. Le ponižni cestinar je šel opravičen iz tempeljna, farizej pa ne, ker je bil prevzet. — Kako rad je uslišal Jezus prošnjo ponižnega stotnika za bolnega hlapea, ko je rekel: *Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, temuč reci le z besedo, in moj hlapec bo ozdravljen!* Res, molitev ponižnega oblake predere. — In poslednjič, ali nas ni Jezus s svojim lastnim zgledom učil, kako potrebna je ponižnost pri molitvi? Ko je on molil na Oljski gori k svojemu nebeškemu Očetu, je pokleknil in se z obrazom do tal ponižal pred veličastvom svojega nebeškega Očeta. Če se je toraj celo Kristus, ki je pravi Sin božji, pred svojim nebeškim Očetom v molitvi tako globoko poniževal, kolikanj bolj bi se morali še le mi poniževati, ki smo grešni ljudje!

Zato je ponižnost zares ena izmed najpotrebnejših pogojev ali lastnosti dobre molitve. V dokaz tega pripoveduje Janez Gerson o nekem Božjem služabniku, ki mu je v ozir načina molitve tako-le pisal: *Že je 40 let, od kar si na vso moč prizadevam prav moliti. Pa nisem našel boljšega pripomočka za dobro molitev, kakor če sem se kot nezmožno dete, ali kakor ubog siromak, ali kakor nesrečni grešnik pred Boga na kolena vrgel. Le taka ponižna molitev oblake predere.*

Iz tega se pa tudi lahko vidi, kako malo morejo upati, da bodo uslišani v molitvah vsi tisti, pri katerih se pograša ponižnost, kateri veliko več v svoji obleki, v svoji hoji, v svojem govorjenji in v vsem svojem obnašanji le prevzetnost razodevajo.

II. Ravno tako potrebna pogoja ali lastnost dobre molitve je tudi pazljivost ali pobožnost pri molitvi, t. j. kar z ustmi izgovarjamo, to moramo tudi v srcu občutiti ter na Boga misliti, da vemo, kaj govorimo, ali česa Boga prosimo, sicer bi nas zadele besede sv. Janeza Krizostoma, ki pravi: *Ti sam ne slišiš svoje molitve, in hočeš, da bi Bog uslišal tvojo prošnjo?* Skoraj enako govori tudi sv. Ciprijan: *Kako moreš terjati, da bi te Bog uslišal pri molitvi, ko sam sebe ne slišiš? Ali hočeš, da se bo Bog spominjal tebe, ko moliš, ako se samega sebe ne spominjaš?* — Zato pravi tudi naš

božji Zveličar: *Bog je duh, in tisti, ki ga molijo, naj ga molijo v duhu in v resnici.* (Jan. 3, 21.) Zato se tudi molitev navadno imenuje povzdigovanje duha k Bogu, ali pogovor z Bogom. In sv. Avguštin zopet pravi: *Kaj je molitev drugega, kakor povzdigovanje duše od pozemeljskega do nebeškega, iskanje reči, ki so zgorej, hrepenenje po nevidljivih rečeh?* Zatega voljo pri molitvi navadno svoje oči in roke kviško proti nebesom povzdigujemo v znamenje, da naj se tudi naše misli in želje pri molitvi proti Bogu obračajo. Ako s kakim imenitnim pozemeljskim gospodom n. pr. s cesarjem ali s škofom govorimo, se spodobi, da mu gledamo v obraz in pazimo skrbno na besede, katere izgovarjamo. Tako se moramo tudi pri molitvi spominjati, da stoji pred nami Bog, ki je vsegapričujoč; tudi njemu moramo v duhu v obraz zreti.

Sv. pismo in življenje svetnikov nam pripoveduje premnogo zgledov, s kolišno skrbjo so si sveti možje in žene v vseh časih prizadevali svoje molitve pobožno ter z zbranim duhom opravljati. Kako pristrčno je molil Jakop, stari očak, ko se je bal svojega brata Ezava! Kako vzvišena je hvalna pesem Mozesova, ki je Izraelce iz Egiptovske sužnosti izpeljal! — Kako pristrčno in vsa v Boga zamišljena je molila v stari zavezi pobožna Ana, Samuelova mati, ki je tega pobožnega in dobrega otroka ravno z molitvijo od Boga sprosil! — Kako blage in nebeške misli so napolnovale sv. kralja Davida pri njegovih svetih pesmih ali psalmih! Kako zbran je bil pri molitvah sv. Alojzij, ki je sam rekel, da v teku pol leta je bil morebiti toliko razmišljen, kolikor časa se „češčena si Marija“ moli!

Pa morebiti kdo na vse to poreče: „Saj bi bil jaz rad zbran pri molitvi; pa sam ne morem dopovedati, kako sem pri molitvi vedno razmišljen.“

Na to rečem: Najboljši pripomoček zoper razmišljenost pri molitvi obstoji v pripravi za molitev. Zato nas opominja sam sv. Duh: *Pred molitvijo pripravi svojega duha, in nikar ne bodi kakor človek, ki Boga skuša.* Stori tudi ti tako, o kristjan! Odpravi kolikor je mogoče vse, kar bi te utegnilo pri molitvi motiti; nikar ne imej pred molitvijo praznih nepotrebnih pogovorov, posebno pred cerkvijo, postavi se v Božjo pričujočnost, misli, s kom boš pri molitvi govoril, — s samim Bogom; stori kakor reven človek, ki hoče s kraljem govoriti, ter premisli poprej vse, kaj bo kralju rekel. Če te pa vendar vkljub temu kake misli motijo pri molitvi, ne pusti se vstrašiti ali odvrniti od molitve. Pomisli le: peklenski duh dobro vé, koliko je vredna pobožna, zbrana molitev, zato si prizadeva človeka pri molitvi

motiti. Vendar nikar skušnjav ne poslušaj, odvrčaj svoje srce od drugih misel in povzdiguje ga k Bogu, vojskuj se zoper skušnjave. Molitev z vojskovanjem gotovo ne bo brez vsega zasluženja pred Bogom.

Tudi svetniki Božji so bili od mnogoterih skušnjav moteni pri molitvah, posebno sv. Anton puščavnik . . . Pa niso se pustili motiti, molili so kljub temu, in njih molitev ni bila zastoj. Ko je bila sv. Brigita pri molitvi od mnogoterih skušnjav zelo motena, se ji je preblazena Devica Marija prikazala, rekoč: „Hudobni duh, ki ljudi zaradi vsega dobrega zavida, si posebno prizadeva mreže nastavljati tistim, ki zvesto molijo; ti pa, o hči, prizadevaj si, kolikor moreš, pri svoji dobri volji in svetih željah stanovitna ostati, in tako bo tvoja molitev najboljša, najkoristniša in najzaslužljiva pred Bogom.

In tako smo danes slišali dve pogoji ali dve lastnosti dobre in zdatne molitve, namreč da mora biti naša molitev ponižna in zbrana v duhu. O prizadevajmo si tudi mi za te dve pogoji ali lastnosti dobre molitve, kakor so si tudi svetniki prizadevali. Ponižujmo se pri molitvi pred neskončnim Božjim veličastvom, misleč, da smo prah in pepel. Le taka ponižna molitev bo oblake predrla in po angeljih nesena pred sedež Najvišjega. — Skrbimo pa tudi na vso moč, da svoje srce in svojega duha pri molitvi k Bogu povzdigujejo ter pri molitvi na Boga mislimo in druge misli odganjamo; zakaj le potem nas bo Bog uslišal v molitvah, če mi tudi sami sebe slišimo pri molitvah, in sami tudi čutimo in vemo, kar Boga prosimo. Amen.

Josep Krčon.

3. Peta pogoja dobre molitve: stanovitnost v molitvi.

Veliko premore stanovitna molitev pravičnega.

Jakob 5, 16.

Ako kdo želi od kakega imenitnega gospoda veliko dobroto ali milost doseči, išče svojo prošnjo tako vravnati, da bo poprej in lažje uslišan, ker vé, da s slabo in napačno prošnjo bi nič ne dosegel. Hočemo toraj tudi mi od najvišjega Gospoda kako milost in dobroto doseči s svojimi prošnjami ali molitvami, moramo prav moliti t. j. naša molitev mora prave lastnosti imeti. Zato sem vam pretekla dva dneva križevega tedna o nekterih pogojih ali lastnostih prave molitve govoril. Rekel sem najprvič, da moramo moliti v stanu posvečujoče milosti božje, toraj kot prijatelji Božji, ali vsaj kot močno skesani

grešniki. Moliti moramo dalje z vernim zaupanjem, da nas bo Bog uslišal in nam dal, česar ga prosimo. Moliti moramo tudi v vsi ponižnosti in pazeč na besede, ki jih izgovarjamo in na milosti, za ktere prosimo. O vseh teh potrebnih pogojah ali lastnostih dobre molitve sem vam pretekla dva dneva govoril. Danes pa vam hočem še o eni potrebnih pogoji ali potrebnih lastnostih dobre molitve, namreč o stanovitosti v molitvi govoriti.

Da je tudi ta pogoja ali lastnost dobre molitve potrebna, nam priča sv. apostelj Jakop, ki pravi: *Veliko premore stanovitna molitev pravičnega*. Prosim toraj, da bi me pazno poslušali, kar vam hočem govoriti v imenu Jezusa in Marije.

Prav posebno potrebna pogoja ali lastnost dobre in vspešne molitve je stanovitnost v molitvi, t. j. ne smemo jenjati moliti in se v molitvi ne utruditi, če nam tudi Bog precej ne dodeli tega, kar ga prosimo. Bog ima rad to, da mu z molitvijo nekako sveto nadlego delamo, zato nas pusti večkrat čakati, preden nas usliši. Bog nas hoče s tem k večji gorečnosti v molitvi vnemati, naše zaupanje in zvestobo poskusiti in nas učiti, da njegove darove toliko višje cenimo. Zakaj, kolikor bolj se človek trudi za kako dobroto, preden jo doseže, toliko višje jo potem ceni. Zatega voljo ne smemo opustiti molitve, če tudi nismo precej uslišani, ker Bog hoče, da smo zvesti in stanovitni v molitvi. Zapomni si, kar pravi sv. učenik: *Molitev prosi in stanovitnost (v molitvi) doseže*.

Kristus sam nam v priliki pokaže, kako moramo stanovitno in goreče moliti. „Ko bi kdo izmed vas prijatelja imel, in bi k njemu šel o polnoči, in mu rekel: Prijatelj! posodi mi tri hlebe, ker je moj prijatelj prišel k meni s pota, in nimam kaj preden položiti; in uni bi znotraj odgovoril: Ne delaj mi nadlege, duri so že zaprte, in moji otroci so z menoj v hramu; ne morem vstati in ti dati. In ako uni le še trka, vam povem: Ko bi ravno ne vstal in mu ne dal, ker je njegov prijatelj, bo vendar zavoljo njegove nadležnosti vstal in mu dal, kolikor potrebuje.“ Tako moramo toraj tudi mi Bogu s svojimi molitvami nekako nadležni biti tako dolgo, da nas usliši. Zato pravi Kristus na dalje: *Prosite, in bote prejeli*. Če bi pa prošnja ne pomagala, pravi Kristus na dalje: *Iščite, in bote našli*. In če bi iskanje še ne bilo zadosti, moramo še trkati na vrata milosti božje: *Trkajte, in se vam bo odprlo*.

Nikoli pa ne smemo Gospodu časa določevati, v katerem naj usliši naše molitve; marveč moramo s polnim zaupanjem in s sveto

potrpežljivostjo tako dolgo naprej moliti, da Bogu dopade, nas uslišati. Ko je bilo po besedah sv. pisma mesto Betulija od sovražnikov oddano, so sklenili mestni očetje petdnevno pobožnost ter molitev za rešenje mesta opravljati, in če bi jim v tem času ne prišla pomoč, so sklenili potem mesto sovražnikom na milost ali na nemilost izdati. Takrat pa je vstala junaška vdova Judita in je resnobno rekla: „Kaj je to, kar slišim? Kaj je vzrok, da hočete mesto sovražnikom izdati, če v petih dneh nobene pomoči ne dobite? Ali hočete Gospoda Boga k jezi dražiti, namesto da bi še na dalje na njegovo milost klicali? V petih dneh hočete pomoč doseči? Ali hočete milosti božji čas dočeliti in dan, kdaj da mora vašo molitev uslišati? Kdo ste vi, da hočete Gospoda Boga skušati? — Molite le dalje; neskončno dobrotljivi Bog nam bo že v svojem času na pomoč prišel, kadar nas bo hotel rešiti.“ — Kako lepe besede pobožne Judite! — Nikar toraj ne bodimo v molitvi malosrčni in nezaupljivi, če nismo precej uslišani! Nebeški Oče nas pusti večkrat dolgo čakati, vendar pa nas poslednjič usliši, ako je le našim dušam v zveličanje.

Prelep zgled, kako močna je stanovitna molitev, nam pové sv. evangelist Matevž. Ko je Kristus enkrat prišel v kraje Tira in Sidona „je prišla kananejska žena iz tistih krajev, in je vpila za njim, rekoč: Usmili se me, Gospod, Sin Davidov! moja hči veliko trpi od hudiča. On pa ji ni besede odgovoril.“ (T. j. da bi poskusil njeno hudu. On pa ji ni besede odgovoril.) „In njegovi učenci so pristopili, in ga prosili, rekoč: Odpravi jo, ker za nami vpije.“ (T. j. dopolni ji željo.) „On pa je odgovoril in rekel: Nisem poslan, kakor le k zgubljenim ovcam Izraelove hiše. (T. j. Kristus je bil sicer poslan, nevernike odrešiti, ali učiti med njimi ni hotel, to je bilo aposteljnomo storiti.) „Ona (žena) pa je prišla (za Jezusom) in ga je molila rekoč: Gospod! pomagaj mi! On pa je odgovoril in rekel: Ni prav, jemati kruha otrokom, in ga psom metati.“ (Kristus je govoril po takratni navadi Judov, ki so nevernike pse imenovali.) „Ona pa je rekla: Kaj pa da, Gospod! saj tudi psički jedó drobtine, ktere padajo od mize njih gospodov.“ (T. j. zares, jaz sem le psiček, nevredna, da bi sedela med otroci pri mizi, da bi dobivala take milosti, kakor judje, tvoji rojaki; ker pa psičkom drobtinice od mize doletajo, dodeli tudi meni najmanjšo izmed svojih milost!) Tedaj je Jezus odgovoril in ji rekel: „O žena! velika je tvoja vera.“ (T. j. po ponižnosti in stanovitnosti.) „Zgôdi se ti, kakor hočeš. In njena hči je bila zdrava od tiste ure.“ (Mat. 15.)

Glejmo tukaj, kako ljubi Bog dostikrat poskuša zaupanje in zvestobo pobožne duše, in blagor mu, kateri stanoviten ostane v pobožni in zaupljivi molitvi; uho in sree dobrotljivega in ljubeznjivega Očeta nebeškega ne ostane zmerom zaprto, v svojem času se odpre, in potem deli le v toliko obilniši meri svoje milosti, kolikor bolj stanoviten in zvest je bil človek v svojih molitvah.

Kako lepo najdemo to resnico potrjeno nad sv. Moniko! Ko je bil njen ljubi sin sv. Avguštin od vere odpadel in k krivovercem

prestopil in začel pregrešno živeti, je sv. Monika neprenehoma zdihovala za razsvetljenje in spreobrnjenje svojega sina, in ko je pobožnega škofa pomoči za spreobrnjenje svojega sina prosila, jo je tolažil, rekoč: „Le počakaj, bo že Bog odločil čas njegovega spreobrnjenja. Pojdi, in moli brez prenehanja; ni mogoče, da bi se pogubil sin, za ktereга se toliko solz pretoči in moli.“ In sv. Monika je dalje molila veliko, veliko let, in glejte! kako lepo jo je Bog uslišal! Ona je prosila le za milost spreobrnjenja. Ali ljubi Bog ji je dodelil še veliko več kakor to; on ni dal Avguštinu le milosti spreobrnjenja, ampak še to, da je postal mašnik in škof, eden največih učениkov svete cerkve in velik svetnik Božji. Oh, ko bi bila sv. Monika jenjala moliti za svojega sina, bi cerkev ne imela tega velicega in svetega učениka, te svetle luči pobožnosti in učenosti, in nebesa bi imele enega svetnika manj.

O spoznajte zdaj, preljubi! kako potrebna in imenitna pogoja dobre molitve je stanovitnost! O vi krščanski stariši! ki imate razuzdane in pregrešne sinove in hčere; in vi, krščanski otroci! ki imate nerodne stariše, molite za nje, molite stanovitno, brez prenehanja; bo že prišel čas, da vas bo Bog uslišal. In ravno to velja tudi v drugih rečeh, kar-koli Boga prosite, če je le vašim dušam v zveličanje, vam bo Bog dal, ako bote stanovitno molili. Zakaj *veliko premore stanovitna molitev pravičnega*. Amen.

Josip Krčon.

Vnebohod Gospodov.

I. Nebesa so za vse; a vsi niso za nebesa.

Gospod Jezus, ko jim je bil izgovoril, je bil v nebesa vzet, kjer sedi na desnici božji. Mark. 16, 19.

Vesolja in tolažbe polna je za nas prigodba, katere spomin danes obhajamo, namreč vnebohod našega Gospoda Jezusa Kristusa. *Dobro je za vas*, je dejal Jezus svojim učencem, *da grem tje. Jaz grem k Očetu, vam kraj pripravim, zakaj kjer sem jaz, hočem, da so tudi moji učenci*. O koliko upanja za nas! Kristus je šel v nebesa, tudi nam v njih trdno stanje napraviti, tudi nas hoče večno pri sebi imeti. In ravno danes obhajamo častiti vnebohod svojega Zveličarja. Danes zbere zadnjikrat svoje aposteljne in učence skup, kakor umirajoč oče svoje otroke zadnjikrat okoli sebe zbere, jih tolaži in sabo na Oljsko goro pelja, kjer je zvečer pred svojim trpljenjem krvavi

pot potil. Blagoslovi jih in gré v pričó njih v nebesa. Z žalostjo gledajo za njim, dokler ga svetel oblak njih očem ne odtegne. Kristijani, postavimo se danes v duhu k tem Jezusovim učencem, glejmo s srčnimi željami, kako naš Zveličar zmiraj više in više proti nebesom plava. Kdo izmed nas si ne voši za Zveličarjem v nebesa iti? Gotovo imate vsi, kar se vas je tukaj ta praznik spodobno obhajati zbralo, te želje. In glejte! Jezus jih hoče spolniti; vse vas hoče k sebi vzeti, vse pri sebi imeti večno. Zakaj 1. nebesa so za vse, vsi jih lahko dosežejo; 2. toda niso vsi za nebesa, ker jih vsi doseči nočejo. O tem bo moj današnji govor, katerega zvesto poslušajte!

Sreča tega sveta ni za vse ljudi in vsi je ne morejo doseči. Stan, v katerem je kdo rojen, kraj v katerem živi, lastnosti, ki jih kdo ima, ga ne dopusté k sreči, k bogastvu in časti priti. Kako žalostno pa bi bilo za nas, ko bi bila pot, ki v nebesa gré, ravno tako negotova in težavna, kakor pot, po kateri se v časno srečo pride. Toda pot, ki gré v večno veselje, je vsim odprta. Naše zveličanje ne potrebuje visoke učenosti in prebrisanosti, — ne zlahtnega rodú in posebnih talentov; pot v nebesa je vsim odprta. Naš stan nas ne zadržuje v nebesa. Abraham je pri svojem bogastvu nebesa dosegel; Josija na kraljevem sedežu, Jožef ob gospodarstvu kraljevega premoženja, Mojzes pri voji in vojvodstvu velicega Izraelskega ljudstva, Lazar v revščini, Job med bolečinami in preganjanjem, Judita v samoti, Elija na kraljevem dvoru, Samuel v službi Gospodovega templja, in ni ga stanu na svetu, da bi ne imel svetnika v nebesih in izgleda za nas, da so nebesa za vse ljudi.

Vsi ljudje tóraj, posebno pa mi kristijanje smo za nebesa poklicani, posebno nam so nebesa odprta. Že ob našem rojstvu nas je Bog za nebesa poklical, nam je po svetem krstu pot v svojo cerkev in po njej pot v nebesa odprl. *Nihče ne more*, pravi sv. pismo, *v nebeško kraljestvo iti, če ni iz vode in svetega Duha prerojen*. In glejte, vsi, kar nas je tukaj zbranih, vsi smo krščeni in smo bili že prve dni svojega rojstva za nebesa poklicani. Kristijanje! ali ste že kdaj to veliko milost svojega krsta prav živo prevdarili? Ali ste že kdaj ljubega Boga za-njo prav iz srca zahvalili? Glejte, vi ste krščeni, ko tisoč in tisoč drugih ljudi, nevernikov, judov in turkov, krščenih ni. Krščeni ste in že ob svojem rojstvu ste prejeli ključ za nebeško kraljestvo. O zares velika milost, za katero ne morete zadosti prehvaliti svojega dobrotljivega Boga. Ali smo pa morebiti milost svetega

krsta zaslužili? Ali ni sv. krst zgolj nezaslišana milost božja? O koliko bi jih to veliko milost vse bolje, kakor mi obračalo? Ravno ti, neverniki, pa nas bodo enkrat sodili in pogubljevali, če milost svetega krsta zanemarimo. Ko bi se bili v nevernih mestih, pravi naš Zveličar judom, toliki čudeži godili, kakor pri vas, ko bi bili oni prejeli toliko milost, kakor ste jih vi, bi bili v rasovniku in pepelu pokoro storili. Zato vam povém, da bo nevernikom ložej na dan sodbe, kakor vam, ki prejetih milost prav ne obračate. Bog nas v nebesa kliče po pokori. Neskončna je božja dobrota in njegovo usmiljenje brezmerno. Bog dobro vé, da le malokdo posvečujočo milost, belo obleko nedolžnosti, ki jo je pri sv. krstu prejel, neomadeževano in celo ohrani. Mi vsi grešimo, dasi tudi ne vselej iz hudobije in nalašč, vendar grešimo in nebeškega Očeta razžalimo. S tem zgubimo milost, prijaznost božjo in ključ in pravico do nebes. Toda glejte neskončne dobrote božje! Dolgozanašljivi in usmiljeni Bog je zakrament svete pokore postavil, po katerem, če le hočemo, milost božjo spet zadobimo, z grehom zgubljeni ključ do nebes zopet najdemo in se tako spet večnega zveličanja zamoremo vredne storiti. Tisti večer, ko je Jezus od smrti vstal, pravi sv. evangelij, pride Jezus skoz zaprta vrata k svojim apostelnom in jih pozdravi rekoč: *Mir vam bodi! Potlej v vsakterega* (v znamenje, da jih z božjo močjo navda) *dihne, rekoč* itd. Kristijanje! ali ste že kdaj to veliko dobroto svete pokore v svojem življenji prav premislili? Ali ste že kdaj usmiljenega Boga za-njo hvalili? O koliko jih je, ki za ta edini pripomoček po sv. krstu z grehom zgubljeno milost spet zadobiti, le malo ali celo nič ne marajo, ki se komaj enkrat v letu in še takrat le prisiljeni k spovedi pripravijo, ali ki se še celo nič ne pripravijo, ki velike smrtne grehe iz nevednosti ali sramožljivosti ali iz nepotrebne strahu tajé in zamolčé, kateri toraj zakrament sv. pokore po nevednem prejemajo in namesto Boga za-nj zahvaliti, še žalijo. O kristijanje! hvalite, hvalite ga za to neprecenljivo dobroto, pripravljajte se večkrat čez leto k odkritosrčni in skesani spovedi. Ker to je milost, katere jih toliko tisoč in tisoč družih nima, ker kristijanje niso. Tudi turki, judje in neverniki lahko svoje grehe obžalujejo; toda nobenega zagotovila nimajo, da so jim grehi odpuščeni, v strahu in trepetu, v vestnem grizu živé. Mi pa imamo to zagotovilo; iz mašnikovih ust slišimo v božjem imenu pri spovedi te besede: *Bodi potolažen, potolažena! Grehi so ti odpuščeni!*

Božje usmiljenje, božja dobrota, nikoli ne poteče. Bog nas hoče v nebesih pri sebi imeti. Zato še druge pripomočke rabi, nas greha

obvarovati in v dobrem pokrepčati. Sv. birma je postavljena, da nas v veri podpira in nam moč daje, skušnjave premagati. Sv. rešnje Telo nas krepča, da po sv. pokori zadobljene milosti božje spet ne zgubimo; sv. poslednje olje, da bolnik ali bolnica moč dobi, bolezen, smrtne težave in smrt voljno prebiti; mašnikovo posvečevanje, da novi mašnik prejme duhovno oblast, duhovsko službo in nekoliko sv. zakramentov veljavno deliti, pa tudi posebno božjo pomoč, težke dolžnosti svojega svetega stanu natanko in spridoma spolnovati; sv. zakon, da zakonska moč zadobita, mirno in po krščansko med seboj živeti, eden drugemu k dobremu nagibovati, svoje otroke po krščansko zrediti, za njih časno in večno življenje in zveličanje skrbeti. Memo vsega tega nas še Bog po svojih služabnikih, pridigarjih in spovednikih z nauki in včasih z obljubami in s kreganjem od hudega odvrta in k dobremu priganja. Bog hodi in nas išče in obiskuje s križi in trpljenjem, z revščino in pomanjkanjem, z boleznijo in bolečinami. Če nočemo po ljubezni in dobroti k njemu iti, nas z ostrostjo, s šibo na-sé vleče. Bog vse stori, da bi nas zveličal, vse nas hoče v nebesa pripeljati, za vse so nebesa vstvarjena, toda vsi niso za nebesa. Vsim je šel današnji dan Jezus mesta v njih pripraviti, toda vsi nočejo v nje priti.

Oh! da bi pač tudi mi vsi za nebesa bili, kakor so nebesa za nas vse! Oh, da bi si pač tudi vsi nebesa pridobili, kakor jih lahko pridobimo. Vsak sicer želi v nebesa priti, pa malo jih je, kateri bi zares vanje priti hoteli. Veliko jih je, ki pravijo: Rad bi v nebesa prišel, pa malo, ki bi rekli: Hočem, naj velja kar hoče, v nebesa priti in zato se hočem greha varovati in spokorno življenje začeti; hočem povrniti tisto ptuje blago, katero mi nebesa zapira, tistemu krivičnemu dobičku se odpovedati; tisti spomin prejete krivice iz svojega srca popolnoma izbrisati in svojemu sovražniku tako odpustiti, kakor želim, da bi Bog meni odpustil; tisto posvetno prijaznost, ki me sovražnika Božjega dela, hočem razdreti, tisto hudo navado, kleti, zmirjati, pijančevati, hočem pustiti, tisti zapeljivi osebi za vselej slovo dati, raje grem sam v nebesa, kakor z njo v pekel. — Rad bi v nebesa prišel, pravi vsaki, pa le malokdo pravi: Jaz hočem in moram v nebesa priti, zato hočem svojo vest v pravi red spraviti, vse kote in vogle svojega srca hočem natanko preiskati, vseh svojih grehov tako, kakor se jih še nikoli nisem, sprašati; vse svoje storjene spovedi in prejeta sveta obhajila, ki sem jih brez priprave, brez sadú prejemal, hočem pregledati in jih, kolikor je mogoče, popraviti; vse, kar sem jih s svojim nespodobnim, razuzdanim življenjem

pohujšal in Jezusu Kristusu ukradel, hočem s svojimi lepimi zgledi na pravi pot spraviti in Jezusu Kristusu pridobiti. — Rad bi v nebesa prišel, pravijo vsi; malo pa jih je, kateri bi rekli: Hočem v nebesa priti, zato hočem pot pokore, premagovanja, ponižnosti, krotkosti, pot molitve in krščanske čuječnosti, ozko in tesno pot nastopiti, kjer se nobena druga stopinja ne pozná, kakor stopinje Jezusa Kristusa, in stopinje tistega majhnega števila, ki za križanim Zveličarjem hodijo, tisto trdo in ostro pot hočem nastopiti, na kateri ni moč hoditi drugače, če se ne vojskuje in bojuje s seboj, s poželjivim mesom in hudobnimi ljudmi. To je, veliko kristijanov je, ki hočejo nebesa in jih vendar nočejo, ker toliko za-nje nočejo dati, kolikor veljajo, kolikor so vredna. Krono bi vsak rad, vojskovati pa se noče, plačilo bi rad, delati pa noče.

Veliko jih je, ki nebesa želé in hočejo, ki se pa bojé težav, katere bi morali premagati, zmiraj delajo sklepe, da se bodo poboljšali in drugačno življenje začeli; pa če se jim kdo posmeja, kako smešno ali priliznjeno besedo reče, če v kako priložnost pridejo: pa ves njih sklep mine. Vse njih življenje preteče, s čem? S tem, da zmiraj sklepe delajo, pa nobenega ne spolnijo, da si zmiraj svojo slabost očitajo, pa je nikoli ne premagajo, da nebesa sicer želé, pa v resnici nočejo. Ali morebiti on nebesa hoče, ki le za prihodno skrbi, za pričujoče pa nič ne stori? Ali hočejo tisti nebesa, ki pravijo: Večnemu zveličanju se nočem odpovedati, o jaz bom zanj že skrbel? Kdaj? kadar se moja ognjena kri maló uleže in ohladi, ko me bodo že bolj stara leta večnosti opominjevati začela; kadar bom malo več premoženja vkup spravil in svoje otroke preskrbel, takrat bom bolj na nebesa misliti začel; kadar ne bom nič več s svetom imel opraviti, takrat bom prav utegnil misliti, kaj mi je za nebesa storiti. Oh! morebiti bo prišel kdaj čas, da boš nebesa res hotel; toda zdaj jih še nočeš. Kdo pa vé, ali ne bo čas pred pretekem, preden ti prav godno nebesa hoteti začneš? S takimi ljudmi, ki nebesa v mislih hočejo, v djanji pa nočejo, ker si za nje nič ne prizadenejo, je cel svet napolnjen.

Tukaj še to pristavim, kar je sv. Avguštin nekdam svojemu ljudstvu pridigoval: „Poslušajte me ubogi in bogati! Vi ubožni, ki vam je previdnost božja trdo in siromašno življenje odločila, tolažite se z upanjem tistih darov, ki vam jih Bog v večnosti ponuja. Neverniki, ki ne poznajo nobenega družega kraja, kakor zemljo, oni naj žalujejo; vi pa kristijanje, vi, ki veste, da vas nebesa čakajo, kaj za to, če so ti dnevi vašega kratkega življenja na zemlji z bolečinami napolnjeni, da so le dnevi vaše večnosti polni sreče in zveličanja za vas! Še

majhno, majhno časa potrpite in če le hočete, bote za vselej srečni. Če le hočete, pravim; zakaj, kdo bi mogel gorečnije hoteti, kakor vi? Zakaj, kako žalostno bi bilo za vas, da, ker ste tukaj na posvetnem blagu prazni, ubogi, da bi bili tudi od večnega bogastva, katerega samega doseči morete, odločeni? Ali bi si ne imeli z vso močjo prizadajati, saj tam srečni biti, ker vidite, da so posvetni darovi drugam razdeljeni, da pa vaš delež tukaj ni družega kakor britkost in bolezen? Potlej govori ta sveti učenik tudi od mogočnih in imenitnih tega sveta in o bogatih, o katerih mislimo, da so srečni, ali so pa tudi v resnici? Ali mislite, da so ljudje zares srečni, kateri imajo velike čede drobnice in govedine, ki imajo stanovanje lepo izdelano in lepo založeno, ki imajo lepo opravo, obilno jesti in piti, ki so zmiraj dobre „židane“ volje? Verjamite mi, ti so večkrat najbolj nesrečni ljudje. O, v velikih hišah, v kraljevem poslopju je večkrat več solzá, več britkosti in grenkosti, kakor v majhni hišici pod slamnato streho! In saj tudi ni čuda. Sree, dokler nima vsega, kar želi, ni mirno in pokojno; kdo pa ima tudi med bogatini vse, kar želi? Če ima pa tudi srce vse, kar želi, kakor hitro več želeti nima, se vsega naveliča in prenájé, in se mu vse prazno zdi. Dokler človeku česa manjka, noč in dan po tem hrepeni, ko pa dobi, se ga kmalo naveliča. Dokler se otroku igrača ne dá, joka, ko jo pa dobi, jo od sebe vrže ali raztolče. In ali je srce, kateremu se je vse pristudilo, srečno srce? Hvalimo toraj previdnost božjo, ki nikomur tukaj prav srečnemu biti ne pusti, zato da lahko vé, da je za lepše in stanovitnije zveličanje, za nebesa vstvarjen. To zveličanje mora pa vsak hoteti, po njem mora hrepeneti. Nebeškega Jeruzalema vrata so tistemu za vselej zaklenjena, kateri si jih sam z resnično voljo odpreti noče. Vsi si jih pa lahko odprejo, ker so nebesa za vse, in če nismo mi vsi za nebesa, pride od tod, ker si jih vsi zaslužiti nočemo. Le tistim bo dal Bog krono, ki so se vojskovali, le tistim plačilo, ki so pridno delali.

Vem, kristijanje, da želite vsi kdaj srečni biti in s svojim Zveličarjem v nebesa iti. Vsi bi radi vanje prišli, ali se pa tudi za nje trudite? O koliko jih že v peklu gorí, ki so si v svojem življenju večkrat nebes želeli, po njih zdihovali, večkrat sklepe delali, si jih pridobiti, večkrat obljubili pokoro storiti in se poboljšati, ki pa nikoli spolnili niso svojih sklepov in svojih obljub. O, kristijanje, prazne, nerodovitne želje še niso zadosti, samo s prazno obljubo se ne pride v nebesa. *Vi, Galilejčanje, kaj stojite tukaj, in gledate v nebo?* sta rekla angelja aposteljnom, ki so za Zveličarjem proti nebu gledali. Ravno tako se sme marsikteremu kristijanu reči: Kaj stojiš tukaj leno

in gledaš proti nebesom, in jih zadobiti želiš, pa tega ne storiš, kar je za nebesa potrebno? Ali je že zadosti, da kmet svoje polje le ogleda, in roke navskriž drži? Ali se ne potí od dela, če hoče bogato žeti? Ali so prodajalcu samo želje že zadosti; ali ne vstaja zgodaj, ali ne hodi po daljnih krajih in se ne podaja v nevarnost po morju in po suhem? O pomislite to, kristjanje, pomislite to prav godno! Koliko si človek prizadene, da se preskrbi na zemlji, ki jo bo vendar pred ali potlej moral zapustiti! In pomislite, kako malo stori, da bi se večno preskrbel, večno srečo zadobil? Oh, ne glejmo samo lenó, zanikerno proti nebesom; ne imejmo samo praznih, nerodovitnih željá vanje priti. *Če hočeš v življenje iti, spolnuj zapovedi*, je rekel Kristus tistemu mladenču, ki ga je vprašal, kaj mu je za nebesa storiti.

Pomnite to. Le dva pota sta v nebesa, pot popolne nedolžnosti in pot pokore. V nebesih so le veliki spokorni ali čisti duhovi; nedolžne duše in Bog, Bog neskončne svetosti. Če smo obleko nedolžnosti, s katero smo bili pri sv. krstu obdarovani, zapravili, raztrgali ali omažeževali, moramo po pokori seči, in nobena težava, nobena nevarnost nas ne smé od nje več odvrniti. Saj so nebesa, v ktere priti hočemo, vsega našega truda in prizadevanja vredna; sreča, ki nas v njih čaka, je tolika, da je noben človeški, ne angeljski um zapopasti ne more in ta sreča je večna. *Nobeno oko ni videlo, nobeno uho ni slišalo, v nobeno človeško srce ni prišlo, kar je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo*, pravi sv. Pavel.

Mislimo, kristjanje, večkrat na nebesa, kamor je danes naš Zveličar šel. On je šel, kakor je sam rekel, pred nami, *nam kraj pripraviti, da bomo tudi mi tam večno pri njem*. O, predobrotljivi Zveličar! Kako malo zaslužimo to tvojo neskončno ljubezen do nas! Za vse so nebesa, že nas hočeš tako ljubeznjivo za seboj vanje potegniti; zato nam daješ svoj božji nauk, svoje sv. zakramente, toliko pripomočkov k pokori in poboljšanju, mi nehvaležni tako malo tvoje klicanje poslušamo, lahkomišljeno hodimo po potu greha, in se zmiraj bolj in bolj od pota v nebesa ločimo! — Božji Zveličar! Danes ti obljubimo, nič več tako v en dan ne živeti, temuč hočemo po tvojem povelju po večnem hrepeneti in pred vsim drugim za zveličanje svoje duše delovati, da bomo tudi mi tje prišli, kamor si ti danes šel, da se bomo v tvoji presrečni družbi večno veselili. Amen.

† Jocep Rozman, dekan (1828).

2. Zakaj je šel Kristus v nebesa?

Odprite, prvaki! svoja vrata, in odprite se večna vrata, da vstopi slavni kralj.

Ps. 23, 7.

Vvod: Kristus, naš Gospod, se je s čudeži skazal, da je Sin božji: 1. Zemlja in njene moči to spričujejo: Vino iz vode spremenjeno, kruhi v puščavi čudežno pomnoženi; morje spremeni svojo lastnost, da hodi Jezus po njem kakor po suhem; zemlja pozabi svojih natornih postav ter mrtvega Lazarja dá živega nazaj... 2. pekel in predpekel to dokazujeta: Zbegani satani v obsedenih očitno pravijo: *Ti si Sin božji...* pred pekлом duša Jezusova naznanja pravičnim največi čudež — rešitev... 3. Danes pa to spričuje tudi ozračje, nebesa... kamor se na praznik Vnebohoda Jezus dviga. *Odprite, prvaki, vrata...* Zares, pred njim se pripogibajo kolena vseh v nebesih, na zemlji in pod zemljo... *Šel je v nebesa,* molimo v apostolski veri. Zakaj? — 1. Zarad sebe; 2. zarad nas!

Izpeljava. I. Šel je v nebesa zarad sebe, zato, ker je:

1. dovršil odrešenje na zemlji. a) Premagan je satan, ker močnejši od njega je prišel in mu odvzel oblast z nauki, s trpljenjem in smrtjo... Zato poje danes cerkev: *Jezus, tebi bodi slava — ki se zmagalec vračaš v nebesa* (hymn.)! b) Kraljestvo božje na zemlji je vstanovljeno; edino pravi Bog se na zemlji časti... *Oče, razznanil sem Tvoje ime ljudem, ktere si mi izročil* (Antif. ad Magnif.)... s tem je rešil Jezus svojo nalogo: odrešil človeški rod, ki naj se tudi sam vdeležuje odrešenja s sodelovanjem!...

2. da slavi popolno zmago nad sovražniki: a) Zmagalecu se spodobi slovesni sprevod. Jezus si ga sam pripravi s čudovitim vnebohodom svojim... Kak blišč in sijaj!... Na zemlji priča veliko učencev, ki gledajo, kako se dviga Jezus veličastno v ozračje, kjer pozdravljajo nebeščani svojega Kralja... *Odprite prvaki...* kličejo tovarišem, ki poprašujejo: *Kdo je tisti slavni kralj?* Drugi odgovarjajo: *Gospod močni in mogočni... Gospod vojskinih trum, on je slavni kralj!* (Ps. 23, 7, 8, 10.)... b) Zmagovalcu gre častitljiv prestol. — In Jezusu govori Oče nebeški, kakor pravi David: *Gospod je rekel mojemu Gospodu: Sédi na mojo desno stran, dokler ne denem tvojih sovražnikov v podnožje tvojim nogam.* (Ps. 109, 1.) Na božjem prestolu sedeč se raduje zmage nad sovražniki, ktere bo po pravici kaznoval — večni Sodnik!

Jezus je prišel kakor Bog na svet, kakor Bog in Odrešenik se dviga danes v nebesa . . . To stori zaradi sebe, da vidimo njegovo božjo slavo . . . Zato: *Aleluja, Kristusa Gospoda dvigujočega se v nebesa, pridite, da ga molimo, aleluja!* (Invit.)

II. Šel je v nebesa zaradi nas:

1. Da nam pošlje sv. Duha. — Jezus tolaži pred vnebohodom apostole zaradi ločitve žalostne: *Za vas je dobro, da grem. Zakaj ako ne grem, Tolažnik ne bo k vam prišel.* (Jan. 16, 7.) *In jaz bom Očeta prosil in vam bo drugega Tolažnika dal, da pri vas ostane vekoma.* (Jan. 14, 16.) In Jezus je poslal sv. Duha apostolom . . . poslal ga tudi nam. Kakor so bili hvaležni apostoli, tako bodimo tudi mi . . .!

2. da imamo v nebesih na desnici božji srednika in priprošnika, ki vé za naše slabosti, on, ki je nosil pezo križev; da ga imamo vsi pravični, pa tudi grešniki. *Otročiči moji, to vam pišem, da ne grešite. Ako je pa kdo grešil, imamo besednika pri Očetu, Jezusa Kristusa, Pravičnega* (I. Jan. 2, 1.) . . . Obujajmo zaupanje! . . .

3. da tudi nam pripravi v nebesih sedeže. *V hiši mojega Očeta je veliko prebivališč . . . ker grem vam mesto pripraviti.* (Jan. 14, 2.) Apostolom Jezus obeta, da bodo sedeli na 12 sedežih in sodili Izraelove rodove . . . Toda ne le tem, tudi nam so pripravljene sedeži. Kristus nam jih je pripravil . . . Ako Gospod za nas toliko skrbi, mar li bomo mi za-se manj skrbni? . . .

Da, tudi zaradi nas šel je Jezus v nebesa. Sv. Duh, ki nas razsvetljuje, nam to priča; Besednik, ki ga imam pri Očetu, ki nam pripravlja sedeže, nam to dovolj glasno oznanuje.

Konec. Kristijani! *Kvišku srca!* tako nas opominja cerkev vsak dan pri sv. maši; *kvišku srca!* kliče nam posebno danes, ko gledamo odprta nebesa, kamor se Jezus vrača častitljiv in zmage polen. Tje naj hité tudi naše želje, ker tam je naš pravi, stalni dom! V nebesa se ozirajte pravični in občudujte plačilo, ki ga vam Jezus pripravlja za vašo stanovitnost, posebno glejte v nebesa v trpljenji, ker kakor Jobu tako je tudi vam priča vašega trpljenja v nebesih Gospod, h kateremu se solzi vaše rosno oko v potrebi . . . *Kvišku srca!* posebno vi grešniki, glejte ondi imate besednika pri Očetu, ako se spokorite, a ondi imate tudi sodnika, ako v grehih umrjete . . . Zato kličimo danes vsi k Bogu s sv. cerkvijo: *Dodeli nam, prosimo, vsemogočni Bog, da tudi mi, ki verujemo, da je danes tvoj Edinorojeni, naš Odrešenik šel v nebesa, s svojim duhom v nebesih prebivamo* (Cerkv. molit. na Vnebohod). Amen.

Andrej Kalan.

Sesta nedelja po veliki noči.

Posvetnjakom pobožni niso všeč.

Iz shodnic vas bodo metali. Jan. 16.

Kateri so pa tisti, katerim je Jezus v današnjem sv. evangeliju in tudi sicer večkrat napovedal, da jih bo hudobni svet sovražil in preganjal? Vneti služabniki Božji so, odkritosrčni prijatelji človeštva, ljubljenci nebeških prebivalecev, kinč sveta, ki z večnimi resnicami razsvetljujejo svet; napovedal je svetim aposteljnem, da jih bodo ljudje preganjali. In ravno zato, ker so sveti aposteljni, zato jim ni družega pričakovati od sveta, kakor nehvaležnost, sovraštvo in preganjanje. Vendar, ljubi moji, ta osoda ni zadela le aposteljnov, ampak je tudi osoda vseh pravih učencev Kristusovih. Če so hudobni ljudje aposteljne najbolj sovražili, ker so Jezusov nauk oznanovali in druge spreobračali, vendar tudi tisti sovraštvu hudobnega sveta ne bodo odšli, kateri svoje življenje po Jezusovih naukih vravnajo, hudobneži jih bodo grdo gledali, zasramovali in v marsičem jim škodovali. Vi vsi, ki med spačenim svetom krščansko živite, nikar se ne čudite, če sami take reči skušate; a nikar ne zgubite srčnosti, ne dajte se odvrniti od krščanskega življenja. Sovraštvu posvetnjakov se pobožni kristijani sicer ne morejo umakniti, a ono jim ne more škodovati. To bomo nekoliko pomislili.

I. S čim si pa nakoplje pravi Kristusov služabnik sovraštvo posvetnjakov? Gotovo s svojim krščanskim življenjem, ki se ne vjema z življenjem posvetnjakov. Pravi kristijan ne hodi po tisti široki cesti, po kateri korakajo večinoma ljudje; ne, on hodi po ozki, strmi stezi čednosti in pobožnosti, po edino pravi poti, ki pelje v življenje. Huda nagnenja brez prenehanja zatira, poželjivost premaguje, starega grešnega človeka skuša sleči ter obleči zmiraj bolj novega v svetosti in pravičnosti. Božja postava mu je vedno pred očmi, ona vlada vsa njegova dejanja, tudi njegove besede in misli. Božja čast in dušno zveličanje mu je nad vse. Za celi svet bi ničesar ne storil, kar bi Boga žalilo in dušo prepustilo v nevarnost večnega pogubljenja. Boga nad vse ljubiti in bližnjega kakor samega sebe, to mu je največja postava. Tak toraj je pravi kristijan, a kakšnega bi svet rad imel?

Sv. Gregor nam prav jasno to pripoveduje. Le tisti, pravi ta svetnik, le tisti dopadejo svetu, kateri svoje prave misli nikomur ne razodenejo, ki toraj drugače znajo govoriti kakor misliti, ki so vstanu

laž za resnico, resnico za laž narediti. — Tiste svet čisla, ki se nad druge povzdigujejo, na škodo družih se bogaté. Tisti so svetu všeč, ki imajo zemljo za nebesa, trebuh za Boga, ki vso svojo srečo iščejo v posvetnih veselicah. Kdor tako dela, tako živi, ta pri posvetnjakih kaj veljá in manj ko se zmenijo za Boga, za vero, za cerkvene zapovedi, toliko bolj jih svet povzdiguje, tem večo veljavo jim pripisuje.

Lahko si mislite, ljubi moji, kako se med takimi posvetnjaki godi pravemu pobožnemu kristijanu, kako ga gledajo, kaj o njem govoré in kako se do njega obnašajo. Gotovo tako, kakor sv. Duh v Modrostnih bukvah naznanja, kjer hudobneži tako govoré: *Zalezujmo pravičnega, ker nam nič ne koristi in je našim delom nasproti in nas v slabo ime pripravlja zavoljo naših grehov. Težko nam je ga le gledati, ker njegovo življenje je različno od družih; nas ima za lahkomišljene in se ogiblje naših potov, kakor nečistih reči in blagruje smrt pravičnih. Z zasramovanjem ga poskusimo, da vidimo njegovo potrpežljivost.* Ali mar modri mož ni s temi besedami prav lepo in resnično popisal obnašanja svetá do pravičnih kristijanov? Že od začetka sveta, ko je človeški rod obstal iz malega števila družin, se je začel boj hudobnežev zoper pravične; nedolžni Abel je umrl, ubit od svojega hudobnega brata Kajna. Kaj mu je pač Abel hudega naredil? Ničesar! Videti ga ni mogel, ker je bil pobožen, sam pa ne. Od tistega časa jih je brez števila zavoljo pravice preganjanje trpelo. Naj omenim le Davida. Kako je bil ta mož pobožen in ponižen, a njegova žena Mihol ga je zaničevala kakor navadnega neumnega človeka. Kako je bil David krotak in potrpežljiv, in vendar ga je Semej zmirjal kot neusmiljeneža, kot moža krvi. Kako se je dobremu Eliju godilo? Spodili so ga, in v revščino so ga pognali, Izaija so na dvoje prežagali in Elizeja so kamnjali. Vsi ti so bili poslanci Božji, so goreli vsi za božjo čast, so se potegovali za resnico in pravico in svet jim je plačeval s preganjanjem, ravno zato jih je sovražil. Kdor se ne ravna po načelih posvetnjakov, ta zapade njih jezi in sovraštvu.

Sv. Pavel pravi: *Vsi, kteri hočejo v Kristusu Jezusu pobožno živeti, morajo preganjanje trpeti.* (Tim. 3, 12.) Vsakdanja skušnja potrjuje, da je sv. Pavel prav govoril. Ako bi bolj imeniten mož svoje krščanske dolžnosti vestno spolnoval, ako bi bil vsako nedeljo pri sv. maši in pri pridigi in bi druge cerkvene zapovedi natanko spolnoval, kaj bodo posvetnjaki rekli? Ne sicer v obraz, pač pa za hrbtom se mu bodo posmehovali, ga bedastega človeka imenovali, ki ne vé, kaj se olikanemu človeku spodobi; morebiti bodo tudi rekli, da svojih dolžnost ne spolnuje. To so hinavci! Tudi sv. Ludoviku,

kralju francoskemu, so to očitali, pa dobro jih je zavrnil rekoč: „Ko bi toliko časa na lovu potratil ali pri igri in razveseljevanju, noben človek bi se zavoljo tega ne pritožil, vse to bi se samo po sebi razumelo, a ker te ure služim Bogu, ker molim in sicer kaj bogoljubnega delam, hudobnemu svetu to ni všeč, zoper to se pritožuje“.

— Če se mladeneč odteguje slabim družčinam, če ne zahaja v gostilne, če noče ponočevati in se sploh po hudobnih, sedaj tako spačenih mladih ljudeh ravnati, kaj ti o njem rečejo? Imenujejo ga čudnega pusteža in dosti mora zbadanja prestati. — Ako se kaže mož odločnega, zvestega katoličana, kteremu je vera nad vse, ki zagovarja cerkev in njene naprave, ki se poteguje za njene služabnike, kadar jih ljudje opravljajo, napadajo in zaničujejo, kaj potem o takem možu pravijo? Pravijo, da je nestrpljiv prenapetež. — Ali če njegova vest ni tako široka, da bi v njo spravil vse, da mu le na dobrem imenu ne škoduje; če noče nič vedeti o skrivnih goljufijah, kakor so navadne pri kupčiji in obrtniji, če noče opraviti imeti pri podvzetjih, ki kažejo sicer veliko dobička pa ne posebno poštenega; kako ga bo svet pohvalil? To je pravi neumnež, ki sam sebi noče dobro, bodo rekli ter se mu zaničljivo posmehovali. — Mislimo si gospodarja, hišnega očeta; on pozná in natanko spolnuje svoje imenitne dolžnosti do domačih. Strogo gleda na hišni red; otrokom in poslom marsičesa ne dopusti, kar nespametni in brezvestni stariši in gospodarji svojim ljudem dopuščajo. Zvečer mora vse o pravem času biti doma. V slabe hiše in gostilne ne sme nobeden domačih zahajati; z očitno malovrednim se ne sme pečati, nobene malovredne knjige v hiši ne trpi, kakor tudi ne obleke čez stan in premoženje. Kaj bodo rekli o takem dobrem krščanskem gospodarju in očetu in o njegovem hišnem redu? Hudobni jeziki, malovredni otroci in posli ga bodo imenovali največjega sitneža, pri katerem ni obstati, ni živeti. Kratko, kadar in kjer kristijan po načelih sv. vere živi in ravná, se zameri hudobnemu svetu; posvetnjaki ga sovražijo in zaničujejo.

A kdo se bo temu čudil? Ali se je Jezusu kaj drugače godilo? Vsim je dobrote skazoval, sama svetost in ponižnost je bil; in kaj so hudobneži o njem rekli? Ako je o Bogu govoril, so rekli, Boga preklinja; ako je poln usmiljenja grešnike sprejemal, so rekli: z grešniki se pajdaši; če je bil kam povabljen, so rekli: glejte ga požeruha; kadar je naredil kaki čudež, se je glasilo: s pomočjo hudobnega duha to dela; kadar so skupaj bili, je bilo med njimi splošno glasilo: Umreti mora! Kateri pravi naslednik Kristusov, kateri pobožni kristijan bi se še čudil, če ga hudobni svet zavoljo življenja po veri, zavoljo

pobožnosti po strani gleda, če se mu posmehuje ali ga celó zaničuje? Saj govori Jezus: *Spomnite se besed, ktere sem vam govoril: hlapec ni večí, kakor njegov gospod; ako so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali. Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene prej sovražil kot vas. Ker niste iz sveta, vas svet sovraži.* (Jan. 15, 18.)

Kdor toraj krščansko pošteno živi ter se pobožnosti ne sramuje, ga hudobni ljudje radi sovražijo. Vendar to pobožnega kristijana ne sme ostrašiti ter mu srčnosti ne vzeti. Če se tudi temu sovraštvu ne more ogniti, naj bo vendar vsak prepričan, da mu škodovati ne more.

II. Kristijani! ne dá se tajiti, da se posebno po mestih dá marsikteri odvrniti od obiskovanja pridig, krščanskih nauk in sploh od spolnovanja cerkvenih zapoved, ker se boji zbadanja in posmehovanja hudobnežev ali brezvernih olikancev. To je kaj nespametno. Kaj ti pa zamorejo škodovati? Kako dolgo te bodo zaničevali? Ljudje so tako zeló spremenljivi! Kar danes grajajo, bodo jutri morebiti že hvalili. Tudi taki hudobneži imajo trenutke, v kterih živo spoznajo lepoto čednosti in pobožnosti, v kterih pa tudi spoznajo zavrženost in hudobijo brezbožnega življenja. In če te bodo nekoliko časa zbadali, se boš vsega tega privadil in ne boš dosti za to maral. In ko bodo malovredni ljudje videli, da se za njih zaničevanje in posmehovanje ne zmeniš, te bodo pustili pri miru, in to naj ti bo prav, naj ti bo všeč.

Pa recimo, da bi ti hudobneži zavoljo krščanskega življenja res mogli škodovati, ali boš zato krščansko življenje popustil? Škodovati ti zamorejo na tvoji časti, pa na kateri? na časti pred Bogom in svetniki? Gotovo ne! Le na časti, na veljavi pri ljudeh ti zamorejo škodovati. A kako nestanovitna, goljufiva je ta čast in veljava! *Le toliko človek velja, kolikor je vreden pred Bogom*, pravi sv. Frančišek. — Ali ti zamorejo škodovati na duši? Tvoje čednosti in dobrih del ti ne more nihče vzeti; ti zakladi so dobro spravljene. Ali zamorejo celó dušo umoriti? Še manj! dušno življenje je gnada božja; svet ti je ne more dati in ne vzeti. — Nasprotniki ti zamorejo vzeti časno premoženje, ti vzeti življenje. To je največ, kar hudobni svet sluzabnikom Božjim zamore storiti. Ali naj bi nas to ustrašilo delati po vesti, po naukih sv. vere? Ne, ljubi moji, Kristus nam kaže kaj družega, česar sam spomin bi nas moral s svetim strahom navditi. *Ne bojte se*, pravi Jezus, *tega, ki telo umori, duši pa škoditi ne more, bojte se velikoveč tistega, ki zamore dušo in telo pogubiti v pekel*; bojte se njega žaliti, v roke njegove neskončne pravičnosti pasti.

Ljubi kristijan, od krščanskega pobožnega življenja naj te ne odvrne ne sovraštvo, ne zaničevanje, ne norčevanje, ne preganjanje

hudobnežev in brezvercev. Vesel bodi, če s taboj tako ravnajo, saj z Jezusom niso delali drugače. To ravnanje naj ti bo v gotovo znamenje, da si na pravi poti.

Spominjajmo se pridno njega, čigar jeze se nam je edino bati, čigar ljubezen nam je edino iskati. Brez strahu pred posvetnjaki služimo očitno in stanovitno Bogu, spoznajmo sv. vero in spolnujmo njegove zapovedi. Naj nas tudi svet sovraži, da nas le Bog ljubi; naj nas svet graja in zasmehuje, da je le Bog z nami zadovoljen, ki zamore dušo in telo vekomaj srečno narediti. Amen.

Šim. Zupan.

Binkoštna nedelja.

Duh moči in ljubezni.

In so bili napolnjeni vsi s sv. Duhom.

Ap. dj. 2, 4.

Binkoštni častiti prazniki nas spominjajo prigodbe, katere se mora srce slehernega kristijana veseliti. Kakor se namreč otrok veseli rojstnega godu svoje matere, tako se tudi kristijan sme veseliti današnjega rojstnega godu sv. matere katoliške cerkve. Današnji dan namreč so aposteljni, napolnjeni s sv. Duhom, zbrani množici v Jeruzalemu začeli Kristusov evangelij oznanovati; današnji dan začeli so sv. zakramente deliti; današnji dan sme se imenovati rojstni dan naše matere sv. katoliške cerkve, toraj vesel dan za nas, njene otroke.

Če se je pa današnji dan pričela sv. cerkev, pričelo se je ž njo tudi čisto novo življenje; nov duh začel je poživljati srca človeška, Kristusov duh, duh krščanstva. Posebno v dvojnem oziru se je začel razodevati. Ko so bili namreč aposteljni s sv. Duhom napolnjeni, beremo v apostolskem dejanji besede: *Govorili so s stanovitnostjo*, in zopet na dalje stojé besede: *Vsi so bili eno srce in ena duša*. Poglejte v prvih besedah duha moči, in v poslednjih duha prave krščanske ljubezni! Kako potreba je pa tudi nam tega duha, o tem vam bom danes govoril. — Pridi toraj, sv. Duh, in napolni vernih srca z ognjem svoje moči in ljubezni!

Vsi, ki se po Kristusu kristijani imenujemo, smo v sv. krstu v duhovno vojsko sprejeti. Razpostavljeni smo na svet, kakor na bojno polje, kjer so nam nasproti postavljeni mnogi in hudi sovražniki s smrtonosnim orožjem. In ta vojska se prične v prvih letih naše za-

vednosti in trpi do zadnjega zdihljeja na smrtni postelji. Za to tolikanj hudo vojsko, v kateri se cela notranja armada naših strasti, ves vnanji svet pohujšanja in zapeljivosti in ves pekel s svojimi zvijačami zoper nas bojujejo; za to tolikanj dolgo vojsko, pravim, ki celó 60, 70 ali še več let trpí, o kolike moči in stanovitnosti je treba, da orožja od sebe ne pomečemo in si sami svojih rok ne damo zvezati in se v sužnost odpeljati! To moč in stanovitnost pa prejmemo po sv. Duhu. On nam daje najprej spoznati, da naj prilizovanja sveta ne čislamo in naj njegovo veselje in bogastvo po pameti zaničujemo. Zakaj mi po besedah sv. Pavla nismo prejeli duha tega sveta, ampak prejeli smo duha iz Boga, duha, ki nam obeta zgolj večne in neminljive dobrote, zaklade, ki jih rija in molji ne snedó, jih tatje ne izkopljejo in ne ukradejo, življenje, ki je brez konca, in zveličanje, kakoršnega naš jezik ne more izreči, ne ga srce občutiti. Kdor je pa s tem duhom napolnjen, li zamore dobrote tega sveta visokeje ceniti? Kaj ima svetunim boljšega nasproti postavljati? Ali morebiti svoje šumeče in vrtoglavo veselje? Ali, ljubi moji! katero veselje na tem svetu je tako čisto, da bi ga nam nikoli nobena žalostna misel ne skalila? Ali morebiti čast? Kaj se mar sedaj nam drugače godi, kakor Kristusu, ki mu judje cvetno nedeljo vpijejo na vse grlo: *Hosana sinu Davidovemu!* veliki petek pa: *Križaj, križaj ga!* še z večim glasom kričé? Ali ima morda svet temu duhu nasproti postaviti svoje bogastvo? Ali to svetovo bogastvo je opotočno, gre iz rok v roke, od hiše do hiše, in nikomur ni porok, da ga bo mirno in zadovoljno vžival, kakor nobenemu upanja ne daje, da se mu ne bo treba od njega ločiti. Tako preide in zgine vsa podoba tega sveta, kakor senca. Vse, kar svet čisla, je goljufivo in nima dolgo obstanka. Za tega voljo se tisti, ki je z duhom z nebes napolnjen, na take minljivosti ne navezuje, na pedanj zemlje, na kupček bogastva ali na prazno vklanjanje ne gleda, kadar bi imel tega duha zgubiti. Vse, čast, veselje in bogastvo, so mu le pripomočki, da po njih obilnost tega nebeškega duha vanj doteka.

Ali tudi vsega tega še ni zadosti. Zakaj, kdor sveta ne ljubi, tega svet sovraži, in kdor njegovo prilizovanje zasramuje, pride pri njem v zaméro. Toraj je treba ali s svetom potegniti, ali pa se mu z vso močjo upreti. Saj vam je znano, koliko grehov da se stori zgolj iz take puhle boječnosti pred svetom. Kolikrat se sliši: „Saj ne morem drugače, kaj pa ljudje porečejo?“ Če me bodo videli večkrat v letu pri spovedi in pri obhajilu, mi bodo brž navadne priimke dajali; če se ne bom oblačila po svetovi šegi, me ne bo nihče po-

gledal; če ne pojdem v družčine, se mi bodo posmehovali; če bom le o božjih stvareh govorila, se bodo z menoj norčevali i. t. n. To je previdel že apostol, in zato je verne tako-le svaril: *Drago ste bili odkupljeni, nikarte postati sužnji ljudi!* — to je: ker ste s Kristusovo krvjo odrešeni in toraj z njegovim duhom napolnjeni, nikar se po šegah tega sveta ne ravnajte, nikarte želeti ljudem dopasti, ako hočete Kristusovi služabniki biti.

Kristijanu se je treba poslednjič v svoji srčnosti tako visoko povzdigniti, da se v spolnovanji svojih dolžnost ne boji ne jeze, ne žuganja, ne preganjanja in zaničevanja tega sveta. V tem pomenu vprašuje sv. Pavel: *Kdo nas bo toraj ločil od ljubezni Kristusove? ali nadloga? ali stiska? ali lakota? . . .* (Rimlj. 8, 35—39.) In tako srčen kristijan vse premaga, ker je z duhom tistega napolnjen, ki je rekel: *Ne bojte se, zakaj jaz sem svet premagal, in tudi vi ga bote!* Toraj naj se razžaljeni svet od togote peni, nam povsod križe zbija in britkosti pripravlja, naj nam z ognjem in z mečem žuga, krščanska stanovitnost ostane nepremakljiva, kakor trdna skala sredi morja, v katero zastonj pluskajo razpenjeni valovi.

Poglejte, ta neboječi vsezmagovalni duh je bil, ki je sv. cerkev od dné njenega rojstva skozi vse čase napolnoval in vodil. Pozemeljska cesarstva kakor vse peklenske moči so se zoper njo rotile, da jo hočejo zatreti. Ali pozemeljska cesarstva so propadla in zginila, narodi pomrli; njeni protivniki in grozovitneži šli s tega sveta; cerkev pa se je zmiraj lepša in bolj košata razevitala na njih grobljah in razvalinah; videla je umirati krivovero za krivovero, v grob se pogrezovati nejevero, in videla po vsem svetu sijati žarke svoje miljene svetlobe.

Pa čemu bom duha moči kazal nad sv. cerkvijo? Ozrimo se precej na aposteljne! Pred 53 dnemi jim Jezus prerokuje pri zadnji večerji, da se bodo vsi nad njim pohujšali. Res je komaj na vrtu vjet, učenci prestrašeni zbežé, in Peter ki se je rotil in prisegal, da hoče z njim v smrt iti, ga trikrat zataji. Pred 10 dnevi spremljevaje ga na Oljsko goro, preden se vzdigne proti nebesom, še zmiraj radovedni poprašujejo, če bo morebiti sedaj pozemeljsko kraljestvo ustanovil; in potem se vsi žalostni vrnejo v Jeruzalem, in se zavoljo strahú pred judi v neko hišo zaprejo. Danes nasproti že nobeden po pozemeljskem kraljestvu ne vprašuje. Boječi Peter je prvi, ki povzdigne svoj glas za Kristusa križanega, in na njegovo pridigo se jih dá okoli 3000 krstiti. Nobeden več se ne boji ne ječe, ne tepenja, ne smrti. Zapustili so vse in le za cerkev Jezusovo delali in živeli. Z apostoljsko palico v rokah se razkropé križem sveta in nihče več

ne skrbi za bogastvo, ne za pozemeljskih kraljestev čast in slavo. In kdo je pred malo časom tako boječim aposteljnomo sedaj na enkrat toliko moč in srčnost dal, kakor sv. Duh, ki je današnji dan v podobni gorečih jezikov nad nje prišel, ki je zlasti duh moči in stanovitosti? In tako se je spolnilo prerokovanje psalmista, ki pravi: *Postal boš svojega Duha in bodo prestvarjeni, in spremenil boš obličje zemlje.*

Duh krščanstva pa ni le duh moči in stanovitosti, ampak je tudi 2. duh ljubezni in edinosti.

Sv. evangelist Lukež nam v apost. dejanji pripoveduje, da so kristijani v prvih časih vse svoje premoženje poprodali in denarje prinesli k nogam aposteljnov, da so bili iz te zaloge ubogi preskrbljeni. Tako so si v delih bratovske ljubezni drug drugemu na pomoč hodili; vse je bilo enega in eno je bilo vseh. Zato je cesar Julijan, odpadnik s pridevkom, ker je krščansko vero zatajil, nevernikom očital, rekoč: „Sram naj nas bo, da mi toliko potrebnih ljudi brez pomoči puščamo, ker vendar nobenega juda ne vidimo beračiti, da brezbožni Galilejci (tako je imenoval kristijane) zraven svojih ubozih še naše redé“. Tako lepo spričevanje o ljubezni prvih kristijanov nam daje celo izneverjeni Julijan, in to njegovo spričevanje ima toliko več verjetnosti in veljave, ker pride od sovražnika in preganjalca krščanstva.

Dasiravno nam pa krščanstvo ne veleva vsega poprodati in med uboge razdeliti, marveč nam pridno gospodarstvo in pametno varčnost priporoča, vendar bi tudi pri nas krščanska ljubezen ne imela škode trpeti. Ali kako redki so, ki bi občutili, kolika sladkost je, v nadlogi kot rešilen angelj na pomoč priti! Kako redki, ki bi po besedah aposteljnovih z bolnimi bolni postali! ali s slabimi zdihovali in z ubogimi vred trpeli! Kako redki, ki bi z jokajočimi jokali, in bi jim sree krvavelo, kadar vidijo krog sebe toliko stisk, revščine in obupnosti! Saj ga že skoraj ni, ki bi se spomnil, da bo to, kar bo ubogim in potrebnim storil, če ne že na tem svetu, pa v večnosti stotero povrnjeno prejel.

Da je pa ta duh ljubezni naša srea zapustil in le še redko v katerem dije, je največ to krivo, ker nam manjka duha edinosti, katere lep zgled imamo zopet nad prvimi kristijani, o katerih apostelj pravi, da so bili vsi enega srea in enih misel. Tako bi toraj tudi med nami imelo biti, ker ravno tisti sveti Duh je tudi čez nas zlit; ravno ta sv. Duh je prišel tudi v naša srea pri sv. krstu, in pride pri vsaki vredni prejemi družih svetih zakramentov. Ali to edinost zlasti dve pregrehi, kot kugi krščanstva, razdvojujete, namreč: nevoščljivost in neusmiljenje. Nevoščljivost, ki se nesreče svojega brata

veseli in se jej posmehuje, ob njegovi sreči pa žaluje; in neusmiljenje, ki je, kakor evangelijski bogatin pri ranah in nadlogah Lazarjevih kamnito. Nevoščljivost, ki srečo bližnjega z jezikom in z deli spodkopava, in neusmiljenje, ki je za prošnje bližnjega gluho, in za njegove krvave solze slepo. O ta duh ni z nebes nad aposteljne prišel, in ta duh tudi nam ni bil v sv. zakramentih dan! Ta duh je iz pekla, ker sv. Avguštín naravnost pravi: *Nevoščljivost je hudičeva pregreha, po kateri, govori modri v sv. pismu, je smrt na svet prišla.* Tega duha tudi med prvimi kristijani ni bilo, ampak vladal jih je, kakor duh moči, tako tudi duh ljubezni.

Ker pa mi, ljubi moji! tega duha tolikanj v svojih časih pograšamo, in nam njegov ogenj v naših srcih tako močno ugasuje, pihajmo še v zadnjo tlečo iskrico, da ga zopet vnamemo, da ne bomo samo s sv. Duhom krščeni, temuč bo sv. Duh zares v nas prebival, in nas s svojimi milostmi k vsemu dobremu napeljeval. Le iz tega namena nam ga je Kristus zaslužil in nam ga poslal, da bi po njem in v njem poveličevali Njega, Očeta in Sina vekomaj. Amen.

Matija Torkar.

Binkoštni ponedeljek.

I. Dvojna luč.

To pa je sodba, ker je luč prišla na svet, in so ljudje bolj ljubili temo, kot luč; zakaj njih dela so bila hudobna.

Jan. 3, 19.

Ena največjih dobrot, katere je ljubi Bog nam podelil, je luč. Luč pa je dvojna: narurna in čeznarurna in obojna izvira iz Boga in zopet k Bogu pelja. Bog je studenec, izvir vse luči, kakor piše sv. Janez: *Bog je luč in v njem ni nobene teme!* (Jan. 1, 5.)

Vsaka oseba sv. Trojice pa se še posebej luč imenuje in nam na poseben način sveti. Bog Oče se imenuje pri sv. aposteljnu Jakobu Oče luči, *pri katerem ni spremenjenja in tudi ne sence spremenljivosti.* (Jak. 1, 17.) On je, ki je prvi dan svitlobo poklical nad temni svet rekoč: *Naj bo svitloba in bila je svitloba.* (I. Moz. 1, 3.) Mojzesu se je Bog prikazal v gorečem grmu! Goreč steber je vodil Izraelce skoz puščavo. — Bog Sin se sam imenuje luč sveta, ko pravi: *Jaz sem luč sveta, kdor hodi za mano, ne hodi v temi.* (Jan. 8, 12.) On je bil prava luč, ki razsvitljuje vsakega človeka, ki pride na ta svet. Luč pa v temi sveti, ali tema je ni zapopadla. (Jan. 1, 4—6.) Ker je

Jezus luč, zato je bila taka svitloba okoli Betlehema, ko je na svet prišel; zato se je tako posvetilo okoli Jeruzalema tisto noč, ko je od smrti vstal. Zato veliko saboto prižgejo trojno svečo z novim ognjem, ki pomeni luč, katera od sv. Trojice izhaja, pa tudi trojno luč, s katero je Kristus svetil, namreč: s svojo pričujočnostjo, s svojim naukom, in s svojim zgledom. Zato dijakon, ko prižiga te sveče, vselej glasno zapoje: *Lumen Christi! Luč Kristusova!* — Bog sv. Duh je tudi luč in se po pravici tako imenuje, ker je binškoštni praznik v podobi gorečih jezikov nad aposteljne prišel, ker jih je razsvetlil in k vsemu dobremu vnel; kakor še zdaj s svojimi milostmi verne razsvetljuje in ogreva, kateri svojega sreča pred njim ne zaprejo.

Vsa luč toraj izvira od sv. Trojice, in edina ta luč razsvetljuje neizmerne nebeške prostore, kakor piše sv. Janez v skrivnem razodenju: (Izvoljeni) *ne bodo potrebovali ne svetilnice ne svitlobe solnca, ker jih bo Gospod Bog sam razsvetljeval!* (Razod. 22, 5.) — In nebeško mesto ne potrebuje ne solnca, ne lune, da bi svetila v njem, zakaj veličastvo Božje ga razsvetljuje in njegova svetilnica je Jagnje. (Razod. 21, 23.) Tam ni več noči, ampak večna luč, ki nikdar ugasnila ne bo, in v kateri se bomo tudi mi enkrat, če bomo že na zemlji luč ljubili, za lučjo hodili! Poglejmo toraj danes: 1. kdo luč ljubi in za njo hodi, 2. kdo pa se je ogiblje in jo sovraži! — O sv. Duh, ki si aposteljne razsvetlil, pošlji še nam saj en žarek svoje luči, da resnico spoznamo in za njo hodimo!

Kjer ni luči, kjer ni svitlobe, tam ni gorkote, ni veselja, ni življenja! Po zimi, ko so noči dolge, dan kratek, vse otrpne, umrje. — Cvetlice v tami zvenejo in tudi poginejo! Bolnik zdihuje, da bi bil kmalo dan, in jetnik želi zopet na solnčno svitlobo. Zarez brez luči, brez svitlobe bi nam bilo poginiti; ena najhujših šib Egiptovskih je bila tridnevna tema, da človek človeka ni videl, da se z mesta ganiti ni mogel. (2. Moz. 10.) Kakor hitro pa se dan naredi, solnce posije, se zopet vse poživi in okreпча, cvetlice vzdignejo svoje glavice, solčnica se suče za solncem, ptički, ki so utihnili po noči, se zopet veselo oglašé; le ponočni ptiči: sove, čuki in kozariči temo ljubijo in se oglašajo po noči. — Če pa vsem stvarjem luč, svitloba, tako dobro dene, ali je pač mogoče, da bi kateri človek luč sovražil? Skoraj ni verjeti, pa je vendar tako: Kristus sam pravi: da je luč prišla na svet, pa je ljudje niso hotli vsprejeti, so temo bolj ljubili kakor luč, in sicer zato, ker so bili hudobni. *Zakaj sleherni, ki hudo dela, sovraži luč in ne pride k luči, da njegova dela niso svarjena.* (Jan. 3, 20.)

In glejte, ljubi moji, to je sodba, zato bodo ljudje pogubljeni, zato ne bodo gledali večne luči, ker zdaj pred lučjo beže, ker dan sovražijo in noč ljubijo. Kdor je pošten, bogaboječ, se nobenega ne boji, pride k luči; le hudoben človek se luči boji in noč in temo ljubi, da lože svoja hudobna dela uganja. Vsak toraj, ki noč ljubi, se sam obsodi — je že sojen. S tem naznani, da je hudoben. Ko bi bil pravičen, bi ne iskal teme, bi ne ljubil noči, bi se ne bal na dan. In veste, kdo se imenuje poglavar teme? Ali ne hudič, ki ima po noči in v temi najboljšo žetev. Zato že pregovor pravi: da noč ima svojo moč; zato se nedolžni otroci noči in teme najbolj bojé. Zato se pa tudi lahko reče, da kdor noč ljubi, ponočuje, sam sebe obsojuje. Kdor po noči brez potrebe okoli hodi in stikuje, ni nič vreden, pošten človek po dnevu lahko svoje reči opravi. — Kdor se skriva, ravno s tem pokaže, da ga vest obtožuje in da je gotovo kaj hudega počenjal. Le sove, čuki, skovirji in kozariči po noči svojo reč uganjajo; tako tudi le hudobni, nerodni in razuzjdani po noči mir kalé in pametnim ljudem spanje in počitek grené!

Iz tega se pa tudi lahko vidi, da življenje tistih, ki noč in temo ljubijo, ni pravo; pa se tudi lahko reče, da njih konec ne bo srečen. Kdor hoče po pravi poti hoditi, mora po dnevu hoditi, bo hitreje hodil, se ne bo spodtikal in tudi oropan ne bo. Hoja po noči pa je zmiraj nevarna. Popotnik, ki po noči hodi, je sam kriv, če je oropan. Pa žali Bog, koliko je kristijanov, ki raje v temi hodijo, v temi pregrehe delajo; ali je potem čuda, da jih toliko zaide, ob milost božjo pride, med razbojniko zabrede, ali pa se poslednjč še celo pobije? Če popotnik noče v trdi noči spremljevalca in svetilne, kdo je kriv, če je potlej oropan, ali pa če s pota zaide ali pa da se celo pobije? Tako tudi kristijan, kdo je kriv, če v grehe zaide, ali se nazadnje celo pogubi? Ali ne sam? Ko bi on za lučjo hodil, katera mu sveti po poti v večnost, za Jezusom, ki je prava luč, ko bi skrbel za milost sv. Duha, za svetilnico, bi gotovo tudi prav prišel in se zveličal. Ali to je sodba, da ljudje temo bolj ljubijo, kot luč. Nekateri je hud, če ga zbudiš ali mu celo z lučjo pred oči posvetiš. Tako se tudi najdejo, ki so nad nas hudi, ki jim v pridigah in naukih resnico pravimo, ko jim posvetimo! Ker sovražijo luč, raje ne hodijo k pridigam, ne hodijo k zakramentom! In kar je najbolj čudno, pri vsem tem pa nam pravijo, da smo mračnjaki, nam ki svetimo z nauki, z opominjevanjem in svarjenjem; ki svarimo pred grehi, nerodnostmi. Ali ni to narobe svet?

Pa naj rečejo, kar hočejo! Dokler noč, temo ljubijo, so na slabi poti in ne bodo prav prišli. Sami nad sabo so sodbo izrekli. Le spanju

se tema priliga, tako tudi le tisti temo ljubi, kateri v grehah spi. Hočeš pa prav priti, moj kristijan, hočeš Boga enkrat gledati v večni luči, zapusti hudobna dela, vstani, ki spiš, in Kristus, ki je prava luč, te bo razsvetlil s svojim zgledom, s svojim ukom; sv. Duh s svojimi milostmi. Hočemo gledati enkrat večno luč, *odvrzimo* po besedah sv. Pavla *od sebe dela teme in kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nevošljivosti, ne v požrešnosti in pijanosti, temuč oblecimo Gospoda Jezusa Kristusa.* Amen. (Rim. 13, 14.)

Jan. Ažman.

2. Kaj nam bo Marija dala?

(Sklep Šmarnic.)

Ljuba naša Gospa presvetega Srca,
prosi za nas Boga! Bratovski zdihljej.

Dolg je bil majnik, pa je vendar hitro minul. Že je (jutri) njegov zadnji dan in mi se moramo od priljubljenih šmarnic posloviti. Gotovo se nekterim milo stori, da jih je že konec in prve dni prihodnjega mesca se bo marsikteremu po njih tožilo. — Pa že mora tako biti. Če so tudi šmarnice za letos že minule, njih sad, pa upam, da ne bo minul. Vse kar se zavoljo Boga in Mariji k časti iz pravega namena zgodi, ima gotovo svojo veljavo za večno življenje. — Toliko srčnih zdihljev in pobožnih molitev, toliko potov v cerkev, toliko sv. maš in sv. obhajil, toliko postov in zatajevanj, ki so se ta mesec zgodila, ali vse to naj bi bilo zastoj? Gotovo ne. Gospod Bog je mogočen in pravičen dovolj, da nobenemu nič dolžan ne ostane; in tudi Marija je mila in dobrotljiva dovolj, da nam bo naše otroško zaupanje opravičila in skazano češčenje obilno povrnila.

Sicer ni lepo, če kdo zavoljo povračila dela in daruje; če je pa tisti, kateremu služimo ali darove prinašamo, bogat ali mogočen, se pa vendar spodobi, da se darovalcu po svoje skaže, posebno če je darovalec revež. Mi pa vemo, da je Marija Devica mogočna in usmiljena; toraj tudi smemo upati, da nas ne bo praznih pustila, kadar k nji kličemo in uboge reve v tej solzni dolini k nji zdihujemo! — Toraj le brez skrbi in strahu stopite vsi k Marijinemu altarju, ki ste zvesto šmarnice obhajali. Spomnimo jo danes (jutri) na naše darove in zaupljivo k nji recimo: O Marija, ti veš, da smo ti v teh šmarnicah vence spleтали, šopke nosili; iz ljubezni do tebe marsikaj si pritrkali, marsikaj dobrega storili: kaj nam bo deš zdaj ti dala, o ljuba Mati? Na to vam hočem jest v Marijnem imenu odgovoriti.

Ker je danes (ozir: jutri) praznik naše ljube Gospe, prosimo jo za njeno pomoč in zdihnimo z navadnim pozdravom: Ljuba naša Gospa presvetega Srca, prosi za nas Boga!

Ko je nekdanj Jezus svojim učencem in drugim poslušalcem devišstvo in radovoljno ubožstvo priporočal, je Peter pristopil in rekel: *Glej, mi smo vse zapustili in šli za teboj, kaj nam boš toraj dal?* — In Jezus s tem vprašanjem ni bil nič razžaljen, ampak je Petru dal veselo zagotovilo: *Resnično vam povem, da ob prerobenju, kadar bo Sin človekov sedel na sedežu svojega veličastva, bote tudi vi, ki ste šli za menoj, sedeli na dvanajstih sedežih in sodili dvanajstere Izraelove rodove. In sleherni, kateri zapusti hišo, ali brate ali sestre, ali očeta ali mater, ali ženo ali otroke, ali njive zavoljo mojega imena, bo stoterno prejel in večno življenje dosegel!* (Mat. 19, 27—29.)

Enako smemo tudi mi, ki smo celi majnik šmarnice obhajali, danes pred Marijo stopiti in reči: *Glej, zavoljo tebe smo to družbo, to veselico, to prijetnost zapustili, kaj nam boš toraj dala, ljuba Mati?* In gotovo nam tudi Marija tega vprašanja zamerila ne bo, ampak nam bo za majhno postrežljivost in skazano ljubezen velike dobrote in milosti naklonila; pa ne toliko časnih dobrot, ampak veliko več duhovnih, ki imajo veljavo za večno življenje.

Vsi, kar nas danes šmarnični altar obdaja, smo ali nedolžni, ali spokorniki, ali pa grešniki. Toraj stopite po vrsti k sedežu naše ljube Gospe, s katerega vam posebno danes hoče svoje milosti deliti.

1. Stopite najprej k sedežu milosti vi nedolžni. Vi nedolžni, ki imate še čisto krstno obleko, ki Boga še nikoli z nobenim velikim grehom niste razžalili; vi sami ne veste, kako zelo vas Marija rada ima. Zatoraj vi najprej stopite k njenemu altarlju, jo pozdravite in recite: „Ljuba naša Gospa, Mati in Kraljica, ti veš, kako smo z veseljem pretečeni mesec k šmarnicam hiteli, kako smo svoje nedolžne roke k tebi povzdigovali, čisto srce ti darovali, vsaki dan novih cvetlic prinašali, tvojo hvalo prepevali: kaj nam bodeš pač za to dala?“

In veste, vi nedolžni, kaj vam bo Marija na to rekla, kaj vam bo dala? Jaz mislim, da vam bo Marija tako-le odgovorila: „Kaj vam pač hočem dati, kaj od Jezusa vam sprostiti? Boljšega vam ne vem dati, kakor že imate, namreč nedolžnost. Nedolžnost vaša vas meni najbolj podobne dela in angeljem enači. V zahvalo, v povračilo vaše pobožnosti do mene vam hočem od Jezusa sprostiti: ohranjenje nedolžnosti! Če namreč nedolžnost ohranite, imate že raj tukaj na zemlji, ste zares srečni že tukaj, še srečniši bote tam! Res, da imate veliko sovražnikov in kolikor večji prihajate, toliko več jih bo: ali k meni se zatecite v vsaki sili in jaz vas bom branila in pomagala, da svoj najdražji zaklad, da nedolžnost ohranite!“

2. Potem stopite k šmarničnemu altarlju, vi spokorniki! Res, da ste bili nekdanj, morebiti še pred kratkim Jezusovi in Marijini sovražniki, res da ste Jezusa zelo žalili, in Marijino srce večkrat prebodli: ali oprali ste svoje grehe s solzami prave pokore, pri dobro opravljeni spovedi ste se zopet z Bogom spravili in ste zdaj očiščeni v Jagnjetovi krvi. Zato le z zaupanjem sem pristopite in k naši ljubi Gospej tako govorite: „O ljuba Mati Marija! Ti veš, da smo te ta mesec vsaki dan obiskovali in čistili, da smo vsaki dan kako radovoljno pokoro opravili, vsaki dan prejšnje grehe obžalovali, kaj nam boš dala za to?“

In Marija, tako jaz mislim, vas bo prijazno sprejela, in vam milostno odgovorila: „Kar je bilo poprej napačnega, pregrešnega v vašem življenju, je vse odpuščeno, vse pozabljeno. Zdaj ste na pravi poti, le ene reči vam manjka, namreč stanovitnosti! In to vam hočem od svojega Sina Jezusa sprositi, to vam hočem nakloniti. Res, da vas bo skušnjavec še skušal, da vas bo svet nazaj vabil, da vas bo poželenje mamilo: ali v vsih skušnjavah k meni pribežite in pomagala vam bom; v svoj materni plašč vas bom skrila, da bote varni pred zalezovanjem hudičevim.

3. Razun nedolžnih in spokornikov so pa danes tudi grešniki tukaj, taki grešniki, ki že več let v smrtnih grehah živé, pa se še do danes niso na pravo pot vrnili; grešniki, ki še niso svoje velikonočne spovedi opravili, in ki so tudi Marijo ta mesec le malokdaj počastili. Ali naj tudi ti k Marijinemu sedežu danes pristopijo? Ali jih bo hotla Marija tudi sprejeti, ki so na duši tako umazani, grdi in razstrgani? Kaj naj rečejo, za kaj naj jo prosijo?

Grešniki in grešnice, ki ste danes tukaj pričujoči! Ko bi vas imel jaz pred kakšno zemeljsko kraljico peljati in predstavljati, bi se skoraj obotavljal in bi si ne upal; ali k tej nebeški Kraljici in usmiljeni Gospej pa se nič ne obotavljam, ker vem, da se ona ne imenuje samo pribežališče grešnikov, ampak da je tudi v resnici. In bolj ko ste udelani na svoji duši, k toliko večemu usmiljenju jo bote nagnili. O, tudi vi (nocoj) tu sem stopite! Če tudi ste grešniki, zastarani grešniki, ste vendar Mariji pri sre; ona skrbi za vas, ona prosi za vas. Glejte, že vam je nekaj sprosila, na kar še mislili niste, za kar je tudi prosili niste! Izprosila vam je odlog, da vas Bog še čaka, da vas v svoji jezi ni pokončal, da vas v grehah ni s sveta poklical. Toraj tudi vi pristopite sedaj in recite: „O usmiljena Gospa in Kraljica, glej, tu klečimo tvoji najnevredniši otroci in te prosimo pomoči in usmiljenja! Skoraj nimamo nobene reči, da bi se mogli na njo sklicevati, tudi zdaj v šmarnicah te nismo častili ali smo le kaj malega in še to slabo storili, pa vendar te prosimo, ki smo tvoje pomoči najbolj potrebni: o ne zavrzi nas in sprosi nam od svojega Sina Jezusa spreobrnjenje, resnično spreobrnjenje! Glej, kakšni reveži smo! Kolikokrat smo že hotli vstati, pa ne moremo, grešna navada nas vselej nazaj vrže. Če nas ti zapustiš, o potlej ni več pomoči za nas! O Marija, ti Mati milostna, ti pribežališče grešnikov, podaj nam svojo milostno roko, da že vendar enkrat iz svojih grehov vstanemo, ter za zmiraj — do smrti stanovitni ostanemo!

In Marija, ljubi moji! nas bo gotovo uslišala. Ona bo sprosila nedolžnim ohranjenje njih nedolžnosti, spokornikom stanovitnost, grešnikom pa, vsim res skesanim grešnikom resnično spreobrnjenje. In v ta namen jo vsi skupaj zdaj še enkrat prosimo in recimo: „Ljuba naša Gospa presv. Srea, prosi za nas Boga! Amen. Jan. Azman.“